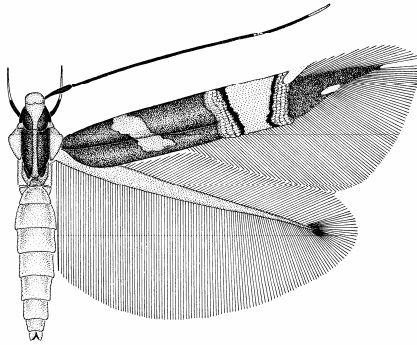

FRANJE

Jaargang 6, nr 12

18 september 2003

ISSN: 1388-4409

**Mededelingen uit de Secties “Snellen” en “Ter Haar” van de Nederlandse
Entomologische Vereniging**

Colofon

Franje is het gezamenlijke contactorgaan van de secties “Snellen” en “Ter Haar” van de Nederlandse Entomologische Vereniging en verschijnt twee maal per jaar.

Logo: *Cosmopterix zieglerella* door Sjaak Koster

Redactie: Frans Groenen, Maurice Jansen en Rob de Vos

Redactieadres: Maurice Jansen, Appelgaard 9, 4033 JA Lienden. Tel: 0344-603758, e-mail: m.g.m.jansen@minlnv.nl

Lidmaatschap:

voor leden van Snellen: € 9,- per jaar, bij voorkeur te voldoen op Rabobank-rekening 130635790 te Luyksgestel onder vermelding van “Snellen”.

voor leden van Ter Haar: € 9,- per jaar, girorekening 3744097 t.n.v. Sinnema te Hemrik onder vermelding van “Ter Haar”.

Bestuur sectie Snellen:

voorzitter: Louis van Deventer, Van Speijkstraat 45, 5151 MD Drunen, e-mail: ljvdeventer@hetnet.nl

secretaris: Henk ten Holt, De Kluijskamp 10-28, 6545 JD Nijmegen. Tel: 024-3733995, e-mail: h.tenholt@novioconsult.nl

penningmeester: Frans Groenen, Dorpsstraat 171, 5575 AG Luyksgestel. Tel: 0497-542153, e-mail: groene.eyken@chello.nl

Bestuur sectie Ter Haar:

voorzitter: Jaap Zwier, Turfweg 27, Yzevoorde 7021 JN Zelhem. Tel: 0314-326789, e-mail: jzwier@wxs.nl

secretaris: Rob de Vos, Kalf 454, 1509 BE Zaandam. Tel: 075-6313339, e-mail: rvos@science.uva.nl

penningmeester: Janny Sinnema, Sparjeburd 29, 8409 CK Hemrik. Tel: 0516-471222, e-mail: s.g.sinnema@wxs.nl

lid: Bob van Aartsen, Travertin 34, 8084 EH 't Harde. Tel: 0525-652119

lid: Hans Huisman, Patrijzenlaan 4, 8091 BK Wezep Tel: 038-3765741, e-mail: kj.huisman@hetnet.nl

Kopij voor de volgende Franje dient minstens twee maanden voorafgaand aan de eerstvolgende sectie-bijeenkomst bij de redactie ingeleverd te worden bij voorkeur vóór 1 januari en vóór 1 juli. Grotere kopij of kopij met figuren indien mogelijk inleveren na overleg

INHOUD

Henk ten Holt

Verslag van de voorjaarsbijeenkomst van de sectie “Snellen” op 12 april 2003 te Lexmond.....4

Rob de Vos

Verslag van de voorjaarsbijeenkomst van de sectie “Ter Haar” op 8 maart 2003 te Lexmond..... 14

Frits Bink

Afstemmen van de levenscyclus bij de wolfsmelkpijlstaart (*Hyles euphorbiae*).....20

Sjaak Koster en Eric van Nieukerken

Index op de jaarlijsten Microlepidoptera 1982-2000..... 24

Jaap Zwier

Kokend water 47

Najaarsbijeenkomst van de sectie "Snellen"50

Najaarsbijeenkomst van de sectie “Ter Haar” 51

VERSLAG VAN DE VOORJAARSBIJEENKOMST VAN DE SECTIE “SNELLEN” OP 12 APRIL 2003 TE LEXMOND

Henk ten Holt

Aanwezig: J. Asselbergs, K. van den Berg, W. Biesenbaum, A. Cox, L. van Deventer, D. Doornheijn, C. Gielis, A. Goutbeek, F. Groenen, L. Groothedde, H. Henderickx, H. ten Holt, E. Houkes, H. Huisman, H.-J. van Loh, J.A.W. Lucas, I. Kaijadoe, S. Koster, J. de Prins, W. de Prins, J. Scheffers, E. Vermandel, J. van Vuure, W. Wittland, H. van der Wolff, J. Wolschrijn, J. Zwier.

Huishoudelijk deel

Opening

De vergadering start met enige vertraging door verkeersproblemen die zowel de voorzitter als de Belgische delegatie parten spelen. Om 11.25 uur opent de secretaris toch maar de vergadering en heet alle aanwezigen hartelijk welkom. Een half uur later is het gezelschap alsnog compleet. Een speciaal woord van welkom voor de heer Hans Henderickx, Psychiden-kenner uit België, die de vergadering als gast bijwoont.

Verslag sectievergadering 23 november 2003

Het verslag wordt door de vergadering akkoord bevonden.

Bestuursmededelingen

De secretaris deelt mee dat de komende sectievergaderingen zijn gepland voor 11 oktober 2003, 13 maart 2004 en 30 oktober 2004 (concept). Tegen de laatste datum kan eventueel bezwaar worden gemaakt bij de secretaris. Hij deelt verder mee dat de behandeling van nieuwe reglementen (agendapunt 4) wordt uitgesteld tot een volgende vergadering.

De bestuursmededelingen worden na de lunch voortgezet. De voorzitter heeft de NEV-wintervergadering bijgewoond en doet daaruit een aantal mededelingen:

- De NEV gaat verder op het pad van de toekenning van Nederlandse namen aan insecten. Vanuit de sectie Snellen bestaat hier geen behoefte aan, eerder bestaat er enige reserve. De sectie wordt door het NEV-bestuur hoe dan ook betrokken in het vervolgtraject.
- Opnieuw doet het NEV-bestuur het verzoek een thema vanuit de secties in te brengen bij de komende wintervergadering. Snellen-leden met suggesties worden verzocht zich te melden
- De NEV-website www.nev.nl is vernieuwd. Iedereen wordt uitgenodigd een kijkje te nemen.
- Alle secties worden aangespoord hun archief op orde te maken omdat dit gezien wordt als historisch erfgoed,. De sectie Snellen was hier al mee begonnen.

Franje 6 (12) – september 2003

Tenslotte deelt de voorzitter mee dat hem de suggestie bereikt heeft om een workshop ‘maken van genitaalpreparaten’ te organiseren. Tijdens de vergadering wordt de belangstelling geïnventariseerd. Zes mensen geven aan belangstelling te hebben voor een dergelijke workshop. Opgaven bij Louis van Deventer zijn nog mogelijk.

Excursies

Louis van Deventer vertelt dat de komende excursie plaats zal vinden in het gebied ten zuiden van Bergen-op-Zoom, beter bekend als de Brabantse Wal, in het weekend van 27-29 juni 2003.

Faunistische mededelingen

J. Scheffers

Jan Scheffers presenteert een aantal recent gevangen soorten met behulp van dia's. Hij is geïnteresseerd in de verspreiding van deze soorten en hoopt op reacties uit de zaal.

Lampronia morosa Zeller

De rups leeft op roos (*Rosa*). Rond deze struik moet men 's ochtends tussen 7 en 11 uur ook de vlindertjes zoeken. Volgens de Kleine Vlinders (1993) bekend uit 13 uurhokken in acht provincies. De soort is in het afgelopen decennium slechts weinig gemeld maar werd door Jan Scheffers recent aangetroffen in het duin bij Monster (Bloedbergduin, 19.v.2002, 8 exx.) en in Honselerdijk tussen de kassen in het Westland (28.v.2002, 9 exx.). Uit de zaal komen weinig reacties. Alleen Sjaak Koster meldt dat de soort af en toe in de duinen bij Callantsoog wordt aangetroffen.

Scythris limbella (Fabricius)

De rupsen leven op melde (*Atriplex*) en ganzevoet (*Chenopodium*). De vliegtijd loopt van mei tot augustus. De soort komt op licht en wordt ook aangetroffen op bloeiende planten waaronder jacobskruiskruid. Volgens de Kleine Vlinders bekend uit acht uurhokken in vijf provincies. Door Jan Scheffers aangetroffen in de duinen bij Monster (Bloedbergduin, circa 1998 en 25.vi.2002). Frans Groenen vertelt de soort eens in het extreem hoge aantal van 144 exemplaren in zijn tuin te Luyksgestel te hebben aangetroffen. Desondanks toch een bijzondere soort gezien het uitblijven van andere reacties uit de zaal.

Scythris picaepennis (Haworth)

Deze soort is iets algemener dan de vorige en komt voor in zes provincies met in totaal 15 uurhokken (Kuchlein, 1993). De rups leeft op gewone rolklaver (*Lotus corniculatus*) en tijm (*Thymus*), komt niet op licht af en moet daarom worden gesleept. Door Jan Scheffers aangetroffen bij Monster (Bloedbergduin, 1.vi.2002, 3 exx.; 8.vi.2002, 1 ex.; 25.vi.2002, 1 ex.; 4.vii.2002, 1 ex.). Uit de reacties uit de zaal blijkt dat deze soort met enige regelmaat wordt gevangen.

Gelechia hippophaella (Schränk)

Ook deze soort komt niet of slecht op licht af en is moeilijk te vangen. De rups leeft in samengesponnen blaadjes in de toppen van duindoortwijgen (*Hippophae rhamnoides*). De soort is bekend van vrijwel de gehele Noordzeekust en de waddeneilanden Terschelling, Ameland en Rottumeroog (19 uurhokken in vijf provincies). Jan Scheffers vermoedt dat zal blijken dat de soort langs de kust nog algemener is dan nu lijkt wanneer op duindoorn naar de rupsen gezocht wordt. Meestal treft men de bruine rupsen van *Spilota ocellana* (Denis & Schiffermüller) aan maar verwarring met de heel anders uitziende, groenige rupsen van *G. hippophaella* is uitgesloten. Kweken is vrij lastig omdat duindoorn slecht houdbaar is. Men kan de rupsen dus het best verzamelen vlak voor ze verpoppen. De rupsen zijn door Jan Scheffers, wederom in de duinen bij Monster, verzameld op 12.vi.2001 (vlinders kwamen uit vanaf 21.vii) en op 8.vi.2002 (vlinders vanaf 28.vii). Hans Huisman meldt dat de soort door hem mondjesmaat in Ouddorp wordt aangetroffen. Ook deze soort wordt door de aanwezigen slechts zelden gezien.

Blastobasis phycidella (Zeller)

De rups leeft van afgevallen naalden van coniferen en dood eikehout. Vliegtijd juni-juli. De soort komt, voornamelijk langs de kust, voor in 26 uurhokken (vijf provincies) maar is ook in Zuid-Limburg aangetroffen. Door Jan Scheffers aangetroffen in de duinen bij Monster (Bloedbergduin, 2001 en 2002). Deze soort is algemener dan de voorgaande en wordt door meerdere mensen regelmatig gevangen.

Cochylidia rupicola (Curtis)

De rups leeft op koninginnenkruid (*Eupatorium cannabinum*) en overwintert als volgroeide rups in oude dode stengels die op de grond liggen of staan. De vlinder vliegt vlak voor en tijdens de schemering rond de voedselplant maar is ook overdag gemakkelijk op te jagen. Als vliegtijd wordt juni tot half augustus vermeld maar Jan Scheffers heeft de soort ook nog in de tweede week van september aangetroffen. De soort was ten tijde van de Kleine Vlinders (1993) nog pas bekend van 22 uurhokken en zes provincies, maar schijnt zich uit te breiden. Jan Scheffers vangt de soort sinds 1998 jaarlijks op meerdere lokaties te Naaldwijk en in Honselerdijk (1-14 exx.). Volgens de aanwezigen is de soort algemeen in het westen van het land en wordt ook aangetroffen in vochtige loofbossen rond Eindhoven.

Na deze fraaie reeks vangsten laat Jan tenslotte nog een dia zien van een duidelijk getekende Gelechiide die echter door niemand op naam gebracht kan worden.

J. Zwier

Eratophyes amasiella (Herrich-Schäffer)

Jaap Zwier citeert uit een e-mail van Rob de Vos. Het zoölogisch museum in Amsterdam heeft tussen 17 en 20 maart twee levende, gave exemplaren ontvangen van *Eratophyes amasiella*, binnenshuis gevangen in de Jordaan in Amsterdam. Volgens de bewoners vlogen er wel 25 exemplaren rond. Mogelijk zijn de dieren afkomstig uit takkenbossen uit Belfeld (provincie Limburg). Normaliter wordt de vlinder vooral aangetroffen in Limburg en het zuidoosten van Nederland.

S. Koster

Collectie Koster

Adela cuprella Denis. & Schiffermüller.

Op 19.vi.2002 werd een exemplaar in de malaiseval aangetroffen, welke stond opgeteld in het Zwanenwater te Callantsoog. De soort is eerder in het Zwanenwater gevangen, maar altijd in een enkel exemplaar, meestal vliegend in het voorjaar rond de takken van grauwe wilg (*Salix cinerea*). De soort is met uitzondering van de provincies Groningen en Zeeland van vrij veel vindplaatsen door het hele land bekend.

Phyllonorycter corylifoliella Hübner.

Op 10.v.2002 werd in de malaiseval een sterk verdonkerd exemplaar van deze soort aangetroffen. De bovenzijdige mijnen van *P. corylifoliella* zijn te vinden op Rosaceae, zoals appel (*Malus*), peer (*Pyrus*), meidoorn (*Crataegus*) en lijsterbes (*Sorbus*), maar is ook gevonden op berk (*Betula*). Tot begin tachtiger jaren was dit HET kenmerk om deze soort aan de hand van de mijn te kunnen determineren. Met de introductie van *Phyllonorycter leucographella* (Zeller) hebben we echter een tweede soort erbij gekregen die bovenzijdige vouwmijnen maakt en ook op Rosaceae leeft. Normaal gesproken komt deze soort alleen voor op vuurdoorn (*Pyracantha*), maar op plekken waar ze heel algemeen is, kan ze ook voorkomen op appel (*Malus*), peer (*Pyrus*), meidoorn (*Crataegus*), dwergmispel (*Cotoneaster*), e.d. Zelf heb ik *P. leucographella* voor het eerst in Nederland gevonden, namelijk als mijn op *Sorbus torminalis*.

Phyllonorycter trifasciella Haworth.

Deze soort van de kamperfoelie (*Lonicera*) werd ook op 10.v.2002 in de malaiseval aangetroffen. Deze vlinder was nog niet eerder in het Zwanenwater gevonden, hoewel er steeds zeer goed naar is gezocht. Elders in Callantsoog was de soort namelijk wel aangetroffen. *P. trifasciella* komt verspreid door het hele land voor, maar is lang niet zo algemeen als de andere soort van de kamperfoelie: *P. emberizaepennella* (Bouché). Deze beide soorten zijn met behulp van de vouwmijn ook goed uit elkaar te houden. *P. trifasciella* vouwt het blad in het midden om en klapt het dubbel. Vaak ontstaat er een soort puntzakje. De mijn bevindt zich in de punt en is moeilijk te zien. *P. emberizaepennella* maakt een grote onderzijdige vouwmijn die het blad in de lengterichting samentrekt.

Leucoptera laburnella Stainton.

Half mei werden te Barendrecht tientallen mijnen gevonden op een enkel struikje van gouden regen (*Laburnum anagyroides*). De voedselplant en de karakteristieke ronde plaatmijnen sluiten verwarring met andere soorten mineerders uit. De vlinders verschenen half juni. Hoewel de soort van vrij veel vindplaatsen wordt vermeld, is ze nauwelijks of niet in het oosten, zuiden en noordwesten van ons land gevonden.

Acleris hastiana Linnaeus.

Franje 6 (12) – september 2003

Op 23.x.2002 kwam er uit de malaiseval een fraaie *Acleris*-soort die ik op het uiterlijk als *Acleris abietana* Hübner determineerde. Op 6.xi.2002 zaten er weer enkele exemplaren in de val waaronder een paar met een fraaie gele tekening op de voorvleugel. Aangezien *A. abietana* een zeldzame soort is en er wel enige dennen (*Pinus*) in het Zwanenwater staan, maar ver uit de buurt van de malaiseval, vertrouwde ik de determinatie toch niet. Na bij twee exemplaren het genitaal te hebben gecontroleerd, bleek het om de gewone *Acleris hastiana* te gaan. Hoewel *A. hastiana* zeer variabel is en mogelijk de meest variabele Tortricide in ons land, heb ik geen vermelding van deze variatie kunnen vinden in de literatuur.

Duponchelia fovealis Zeller.

De soort blijkt steeds gewoner te worden in ons land, zij het voornamelijk in kassen en binnenshuis. Ook te Callantsoog ving ik twee exemplaren bij mij in huis op resp. 6 iv en 14 x 2001. Beide zijn waarschijnlijk binnengebracht met nieuwe potplanten.

Collectie Schreurs

Elachista orstadii Palm. **Nieuw voor de Nederlandse fauna.**

Deze bijna eenkleurig grijze Elachistide, een mannetje, kwam op 26.vi.2002 uit de malaiseval van Arnold Schreurs die opgesteld stond op de Wrakelberg in Zuid-Limburg. De soort is bekend van Duitsland, Denemarken, Zweden, Schotland, Tsjechië, Slowakije, Italië, Zwitserland, Oostenrijk en Rusland. Ons medelid Willy Biesenbaum geeft in zijn verspreidingsatlas van de Elachistidae van Rijnland en Westfalen ondermeer een viertal vindplaatsen op niet ver van de grens met Zuid-Limburg. De soort was hier dus te verwachten. Overigens is het vrouwtje donkerder en veel levendiger getekend met een witte dwarsband en een witte costale en dorsale vlek. Deze tekening is nog zeer vaag te zien bij het mannetje. Van de eerste stadia is nog niets bekend.

J. van Vuure

Crociosema plebejana Zeller

Op 9.viii.2002 ving Jaap van Vuure in de lichtval in zijn tuin te Kortgene een bladroller. Het ging om een mannelijk exemplaar van ongeveer 12 mm met weinig uitgesproken tekening op de voorvleugels. Deze zijn vuilwit van kleur met verdonkering aan de basis, de voorrand en de tornus. De grijsbruine achtervleugels vertonen aan de basis een verdichting van haarachtige schubben.

Op basis van deze uiterlijke kenmerken was de vangst niet direct op naam te brengen. In Bradley et al. (1979) stond een afbeelding die aardig overeenkwam met het gevangen dier. Het zou dan gaan om *Crociosema plebejana* Zeller, een soort die eerder door Huisman begin tachtiger jaren in Melissant was gevangen. De vangst is gepubliceerd in een van de jaarlijsten van onze sectie (Gielis et al., 1985), waar ook een afbeelding wordt gegeven van de vlinder en het vrouwelijk genitaal.

Van het gevangen exemplaar is voor de zekerheid een genitaal-preparaat gemaakt. Het genitaal valt op door de brede valven met een diepe ventrale inkeping en een naaldachtig uitsteeksel nabij het uiteinde van de valven. Een afbeelding is te vinden in Medvedev (1989).

Franje 6 (12) – september 2003

C. plebejana is een cosmopolitische soort van de warmere streken van Noord- en Zuid-Amerika, en komt daarnaast voor in Europa, Afrika en Azië tot in Australië. In onze regio is de soort al in 1900 gemeld uit Engeland maar daarnaast ook uit Frankrijk, Duitsland, Spanje en de Balkan.

De rups leeft van zaden van diverse planten waaronder katoen (*Gossypium*), kaasjeskruid (*Malva*) en meidoorn (*Crataegus*). In onze streken komen natuurlijk alleen de laatste twee als voedselplant in aanmerking. Deze voedselplanten zijn op de twee vindplaatsen, Melissant en Kortgene, vrij algemeen. De vangst van drie exemplaren op twee vindplaatsen in 1980, 1983 en 2002 maakt het moeilijk om over de oecologische status van deze soort in ons land een uitspraak te doen. Voorlopig gaat het om incidentele vangsten (Kuchlein & De Vos, 1999).

Literatuur

Bradley JD et al., 1979. British Tortricid Moths. Tortricidae: Olethreutinae: i-viii, 1-336. The Ray Society, London.

Medvedev GS 1989. Lepidoptera, Keys to the Insects of the European Part of the USSR, Volume IV Part 1, I-xxvii, 1-991. Brill, Leiden.

Kuchlein JH & Vos R. de 1999 Geannoteerde naamlijst van de Nederlandse vlinders. 1-302, Backhuys, Leiden.

Gielis C et al., 1985. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland, voornamelijk in 1982 en 1983 (Lepidoptera). Entomologische Berichten 45: 89-104.

C. van den Berg

Kees van den Berg deelt mee dat hij er in geslaagd is extreem fijne speldjes (type minutienaaldjes) te laten maken met een dikte van 30 micron. Dat is meer dan drie maal zo dun als de kleinste tot op heden beschikbare maat van 0,10 die overigens uit het assortiment van Emil Arlt (Oostenrijk) geschrapt wordt. Dan is 0,10 alleen nog verkrijgbaar bij Austerlitz (Tsjechië) in een veel langere uitvoering. Vooralsnog ligt de prijs bijzonder hoog (EURO 2,78 per stuk) maar bij een grotere vraag zou de prijs nog kunnen dalen. De speldjes zijn zeer goed bruikbaar bij het prepareren van genitaliën, dus als prepareernaald, door ze vast te plakken aan een ander minutienaaldje. Belangstellenden kunnen hun interesse kenbaar maken bij Kees van den Berg (033-4563046; e-mail: c.bergentomology@wxs.nl of berg@naturalis.nnm.nl).

H. van der Wolff

Coleophoridae

Hugo van der Wolff kreeg een bakje met Coleophoriden van het genus *Goniodoma* Zeller. terug van Sjaak Koster en improviseerde naar aanleiding daarvan ter plekke een interessante voordracht.

Wereldwijd komen er in de familie Coleophoridae vijf genera voor. Van het eerste genus *Metriotes* Herrich-Schäffer komt slechts één vertegenwoordiger in Nederland voor, *M.lutarea* Haworth. Het tweede en verreweg grootste genus met wereldwijd 1400 tot 1500 soorten is *Coleophora* Hübner waarvan er zo'n honderd in Nederland voorkomen. Het derde genus *Augasma* Herrich-Schäffer kent veel minder soorten

waarvan er slechts één bekend is uit Nederland, namelijk *A. aeratella* Zeller. Van het vierde genus, *Ischnophanes* Meyrick, met wereldwijd slechts vijf of zes soorten, allen galmakers, komen geen soorten in Nederland voor. Het vijfde en laatste genus, *Goniodoma* Zeller, kent wereldwijd slechts vier soorten, namelijk *G. limoniella* Stainton., *G. nemesi* Căpușe., *milleriella* Ragonot. en *auroguttella* Fischer v. Röslerstamm. De laatste twee soorten waren ook met genitaalonderzoek moeilijk op naam te brengen. Bij nadere bestudering van de oerbeschrijving door Hugo van der Wolff bleek dat de sprietbasis een bruikbaar kenmerk bezit. Bij *G. milleriella* is de sprietbasis voorzien van een compact bosje gele schubben of haren, bij *G. auroguttella* zijn dit lange gele haren met een zwart uiteinde. Van het genus komt overigens alleen *G. limoniella* in Nederland voor (in de kuststreken). De soort leeft, evenals *G. milleriella*, op lamsoor (*Limonium* sp.). *G. auroguttella* leeft op *Atriplex* sp. De voedselplant van de Roemeense soort *nemesi* is onbekend.

Vooral de soorten van het genus *Goniodoma* zijn uitzonderlijk fraai. Eén daarvan, *G. auroguttella*, is getekend door Sjaak Koster en wordt afgebeeld op de omslag van de binnenkort bij Apollo Books te verschijnen Wereldcatalogus van de Coleophoridae.

A. Cox

Anton Cox bespreekt een aantal soorten van het genus *Ypsolopha* Latreille

Ypsolopha sequella (Clerck)

De eerste vangst van deze soort in Zuid-Limburg kon bij de verschijning van de Kleine vlinders (Kuchlein, 1993) nog net worden vermeld. Deze fraaie, onmiskenbare soort is door Anton Cox in 2002 gevangen in Mook (op licht). Dat deze o.a. op iep (*Ulmus*) levende soort zich uitbreidt blijkt wel uit de reacties uit de zaal. *Y. sequella* is - ook in 2002 - gevangen door Henk ten Holt in de Hatertse Vennen bij Nijmegen, door Jaap Zwier in Zelhem en wordt één- tot tweemaal per jaar gevangen door Jacques Wolschrijn te Twello.

Ypsolopha sp.

Anton Cox toont nog een kistje met enkele andere vertegenwoordigers van het genus, te weten de enigszins op elkaar soorten *lucella* Fabr., de zeldzaamste van de drie, met hoekige vleugels, *alpella* (Denis & Schiffermüller), een zeer gewone soort van eik (*Quercus*), en *sylvella* (Linnaeus), kenmerkend voor de laatste soort is de zeer uitgesproken dwarsstreep.

K.J. Huisman

Infurcitinea argentimaculella Stainton Breda, 12.viii.1981.

Een oude vangst, die nu pas door Sjaak Koster op naam werd gebracht. In 1867 voor het eerst uit ons land vermeld, sindsdien nog in acht uurhokken gevonden maar volgens Kuchlein na 1935 niet meer gevangen. In de Jaarlijst over 1995 staat echter te lezen dat Jacques Wolschrijn de vlinder in Twello in 1992, 1993 en 1995 in meerdere exemplaren gevangen heeft, de meeste op boomstammen. De rups zou volgens de literatuur op korstmossen (Lichenes) leven. Dit wordt tijdens de vergadering bevestigd door Jacques Wolschrijn, de rups maakt gangetjes in de

Franje 6 (12) – september 2003

korstmossen. Jacques Wolschrijn heeft op warme avonden eind juli, begin augustus, ook de vlindertjes regelmatig bij tientallen op korstmossen op lindebomen waargenomen.

Coleophora hydrolapatella Hering. Nijeveen, Kuijersbosch, 8.vii.2002.

Deze soort werd in 1980 in ons land ontdekt en is daarna nog op enkele vindplaatsen rond Eindhoven, 's Hertogenbosch en Lexmond en op één plaats in het Gooi gevangen. Hans had deze soort, waarvan de zak op waterzuring (*Rumex hydrolapathum*) te vinden is, al eerder in het plassegebied van Noordwest-Overijssel verwacht. Mogelijk is de vlinder ook op de vliegplaatsen, toch niet algemeen.

Coleophora lassella Staudinger. Goedereede, waterwingebied, 15.viii.2002

Ook weer een vlinder die nog maar kort, sinds 1982, uit ons land bekend is en werd gevonden in Best, Lexmond en Haamstede. In Haamstede zit een goede populatie. Dit jaar is het dier dus ook op Goeree gevangen.

Gnorimoschema herbichii Nowicki. Goedereede, waterwingebied, 8.viii.2002.

Weliswaar al vier maal in Melissant gevangen maar *G. herbichii* blijft toch een zeldzame vlinder. De soort is verder nog gemeld van Oostkapelle, Oostzaan, Heerde en Vierlingsbeek. Jacques Wolschrijn meldt twee exemplaren van deze soort in zijn tuin te hebben gevangen.

F. Groenen

Ephestia kuehniella Zeller.

Grote aantallen Pyralide-rupsen werden ontdekt bij het openen van twee pakken oliebollenmix met oudjaar door de vrouw van Frans Groenen. Deze werden natuurlijk uitgekweekt waarbij het bleek te gaan om *Ephestia kuehniella*. Tientallen exemplaren werden geprepareerd en tijdens de vergadering uitgedeeld.

Cochylimorpha salinarida Groenen & Larsen.

Frans Groenen heeft samen met Knud Larsen in Phegea 31 (1): 11-14 een nieuwe soort voor de wetenschap beschreven. Het gaat om een Tortricide van het genus *Cochylimorpha* Razowski, gevangen door Jacques Wolschrijn in de omgeving van Alicante in Spanje in september 2001. De voedselplant is onbekend. In de omgeving van de vindplaats die gekenmerkt wordt door zoutmoerassen en aride, rotsige plaatsen, groeiden onder andere tijm en een composiet met kleine, donkerpaarse dopjes. Om de soort te vangen dient men zeer attent te zijn: de soort vliegt een uur voor de schemering, laag boven de grijze vegetatie en is moeilijk wwar te nemen.

Literatuur

Groenen F & Larsen K 2003. *Cochylimorpha salinarida* sp.n. (Lepidoptera, Tortricidae: Tortricinae), a new Cochyliid moth from Spain. Phegea 31: 11-14

C. Gielis

Psychidae.

Franje 6 (12) – september 2003

C. Gielis vertelt over ervaringen met het zoeken naar Psychiden op de Veluwe. Op plaatsen waar diverse soorten zakdragers in het verleden in grote aantallen konden worden gevonden, blijkt men nu zeer veel moeite te moeten doen om enkele exemplaren te bemachtigen. Volgens hem moet de oorzaak worden gezocht in het massaal voorkomen van wilde zwijnen op het hele centrale deel van de Veluwe. Overal waar de wilde zwijnen de strooisellaag intensief omploegen, lijken de zakdragers sterk achteruit te zijn gegaan.

Wereldcatalogus

Een exemplaar wordt getoond van de in april 2003 van zijn hand bij Apollo Books verschenen World Catalogue of Pterophoridae and Alucitidae.

Diapresentatie Equador

Een serie fraaie dia's worden gepresenteert van zijn reis naar Ecuador in de herfst van 2002. Van de oorspronkelijke primaire regen- en nevelwouden die een gebied van 150 bij 650 kilometer besloegen, resteren nog slechts drie bosjes van circa 20 km². Niettemin zijn 80 nieuwe soorten voor de wetenschap gevangen.

Leen Moraal - Insectenplagen

Leen Moraal (werkzaam bij Alterra welke een fusie is van het voormalige Rijksinstituut voor Natuurbeheer, De Dorschkamp en het Staring Centrum) is door het sectiebestuur benaderd en bereid gevonden een voordracht te houden over zijn werk op het gebied van insectenplagen. Door technische problemen met de beamer was het niet mogelijk de enige tijd geleden verschenen CD-ROM "Herkennen van insectenplagen" te laten zien. De zeer interessante voordracht was rijk geïllustreerd met sheets en dia's over de plaaginsecten en hun aantastingsbeelden.

Al sinds 1946 bestaat een netwerk van vrijwillige waarnemers (met name terrein-, bos- en plantsoenbeheerders) voor de monitoring van insectenplagen. Dit systeem is oorspronkelijk opgezet vanuit de bosbouw als een 'early warning' systeem ter voorkoming van het overslaan van insectenplagen. Tegenwoordig worden de gegevens meer gebruikt voor onderzoek naar de relaties tussen plagen en milieufactoren zoals bodem, bosvitaliteit, klimaatverandering en luchtverontreiniging. Kijkt men terug over de afgelopen 55 jaar waarover gegevens beschikbaar zijn, dan blijkt dat, ook in die voor bos relatief korte periode, al flinke verschuivingen zichtbaar zijn in het voorkomen van plaagsoorten. Zo zijn er een sterke afname van de dennenbladwesp, *Diprion pini*, en een sterke toename van de roodzwarte dennencicade *Haematoloma dorsatum* welke laatste een mediterrane soort is, die op naalden van grove den (*Pinus sylvestris*) een dwarsgebandeerd, geelgevekt patroon veroorzaakt.

In de eerste 50 jaar zijn in totaal zo'n 275 soorten plaaginsecten gemeld waarvan 73 vlinders. In de top twintig van plaagsoorten staan elf vlindersoorten, namelijk *Coleophora laricella*, *Tortrix viridana*, *Operopthera brumata*, *Euproctis chrysorrhoea*, *Leucoma salicis*, *Cossus cossus*, *Erannis defoliaria*, *Rhyacionia*

Franje 6 (12) – september 2003

buoliana, *Yponomeuta evonymella*, *Yponomeuta padella* en *Paranthrene tabaniformis*.

Het voert te ver om volledig verslag te doen van de presentatie, te meer daar regelmatig artikelen verschijnen in het Nederlands Bosbouw Tijdschrift, het Vakblad Natuurbeheer e.d. Enkele saillante punten uit de presentatie en de ontvangen artikelen zijn:

- niet de eik (*Quercus*) maar de wilg (*Salix*) kent het hoogste aantal soorten herbivore insecten (althans in Engeland), respectievelijk 423 en 450 soorten; wel kent de eik het hoogste aantal plaaginsecten, namelijk 66 soorten (bij de wilg zijn dat 51 soorten).
- in vergelijking met het aantal herbivore soorten op inheemse loofhoutsoorten als els (*Alnus*) (141) en beuk (*Fagus*) (98) valt het hoge aantal dat op den (*Pinus*) leeft op (172). 63 daarvan zijn plaaginsecten. De vanuit landschappelijk oogpunt monotone dennenakkers zijn dus niet arm aan soorten! Beuk is in vergelijking daarmee zelfs vrij steriel te noemen.
- aantastingen door *Rhyacionia buoliana* zijn herkenbaar doordat aangetaste takken en stammen de vorm van een posthoorn krijgen.
- aantastingen van *Coleophora laricella* vertonen vrijwel hetzelfde beeld als late nachtvorst: bruine naalden. Het verschil is te zien doordat bij late nachtvorst vaak alleen de onderste helft van de boom aangetast is, bij *laricella* is de hele boom bruin. Aantastingen door *laricella* werden vroeger veel gemeld, de laatste 35 jaar veel minder. (Is dit ook onze ervaring?)
- sinds het begin van de jaren zeventig worden in onze eikenbossen frequent plagen waargenomen van *Operophtera brumata*, *Tortrix viridana* en *Erannis defoliaria*. Uit nader onderzoek is gebleken dat de kans op een plaag het grootst is na een strenge winter omdat er dan sprake is van een goede synchronisatie tussen het uitlopen van de knoppen en het uitkomen van de eitjes. Zachte winters kunnen deze samenloop verstoren.
- Plagen van de plakker, *Lymantria dispar*, blijken niet overal in het land evenveel voor te komen in eikenbossen maar treden met name op in het Peelgebied, vooral sinds de zeventiger jaren. Uit onderzoek blijkt dat naast klimaatfactoren de hoge stikstofdepositie in dit gebied een rol kan spelen. De voedselkwaliteit van de bomen neemt toe door de hoge depositie met stikstof in dit van oorsprong bodemchemisch arme gebied.

Ecologisch onderzoek met behulp van de gemelde gegevens over plaaginsecten, waaronder vlinders, kan nieuwe, interessante informatie opleveren over de ecologie van de soorten. Momenteel bestaan binnen Alterra plannen om bij 150 soorten uit de database koppelingen te leggen met beschikbare bestanden over milieufactoren. Wellicht levert dit in de komende jaren nog nieuwe inzichten op. Wie dit werk wil steunen door het melden van vlinderplagen op bomen en struiken kan zich aanmelden als vrijwillig waarnemer bij Leen Moraal, Tel.: 0317-474700; E-mail:

Franje 6 (12) – september 2003

leen.moraal@wur.nl en krijgt dan een informatieset en meldingsformulier thuisgestuurd.

Literatuur:

Moraal LG 1996. 50 jaar monitoring van insectenplagen op bomen en struiken in bossen, natuurgebieden en wegbeplantingen. Nederlands Bosbouw Tijdschrift 194: 203.

Moraal LG 2002 Insectenplagen op bomen en struiken in 2001. Vakblad Natuurbeheer 6: 95-99.

Moraal LG et al. 2002 Veranderingen in insectenplagen op bomen: monitoring sinds 1946 maakt trends zichtbaar, 29 - 32

De voorzitter sluit de vergadering.

VERSLAG VAN DE VOORJAARSBIJEENKOMST VAN DE SECTIE “TER HAAR” OP 8 MAART 2003 TE LEXMOND

Rob de Vos

Aanwezig: B. van Aartsen, F. Bink, L. van Deventer, D. Doornheijn, M. Franssen, T. Garrevoet (gast spreker), W. Geraedts, C. Gielis, A. Goutbeek, H. Groenewoud, H. Groenink, L. Groothedde, C. ten Ham, H. ten Holt, K. J. Huisman, H. Hunneman, M. Jansen, K. Kaag, I. A. Kaijadoe, M. de Keijzer, J. Kerseboom, B. Kruijzen, H. Nagel, P. Rooij, W. van Rooijen, A. Saunders, J. Scheffers, J. Sinnema, J. Stuurman-Huitema, G. Tuinstra, A. Verboven, D. Vestergaard, R. Vis, J. Voogd, R. de Vos, J. van Vuure, H. van der Wolf, P. Zuidam, P. Zumkehr en J. H. H. Zwier.

Afwezig met bericht: B. van As, A. Baaijens, G. Bergsma, D. Groenendijk, R. Gronert, A.J. Heeren-De Boer, W. de Jong, W. Koopman, R. Liefwaard, J. Lucas, F. Post, J. van Schipperen, P. van Son, E. Vermandel, C. Wijnen.

Het bestuur bestaat uit: K. J. Huisman (voorzitter), R. de Vos (secretaris), J. Sinnema (penningmeester), B. van Aartsen (lid) en J.H.H. Zwier (lid).

Huishoudelijk deel

De voorzitter opent de bijeenkomst om 11.00 uur.

Bestuursmededelingen

In het najaarsverslag in Franje zijn een aantal fouten geslopen.

- De belangrijkste is die van de kop van het verslag, welke letterlijk is overgenomen van de voorjaarsbijeenkomst in 2002. Er moet dus staan "Verslag van de najaarsbijeenkomst van de sectie Ter Haar op 5 oktober 2002 te Lexmond".

- Samenhangend met het feit dat ongelukkigerwijs onze bijeenkomst samenvalt met die van de vlinderdag van de Vlinderstichting, is Eddie Vermandel met zijn

Franje 6 (12) – september 2003

entomologische winkel niet aanwezig, terwijl dit wel was aangekondigd in Franje. Volgende keer is hij wel aanwezig.

- In het stuk over *Amata phegea* moest vermeld worden dat de soort in de Achterhoek gevonden is in Vorden en in Eibergen.
- In de lijst van aanwezigen stond introducee Ben Kruijzen (inmiddels lid) abusievelijk verkeerd gespeld als B. Guijzen.

De voorzitter meldt dat ons lid R.W. Burrough uit Zaandam onlangs is overleden.

Het bestuur stelt voor om bestuurswisselingen te stroomlijnen, zodat niet alle bestuursleden straks in één keer moeten aftreden (statutair na zes jaar).

Om redenen van verstaanbaarheid en gehoor wil Hans Huisman na deze voorjaarsbijeenkomst het voorzitterschap verruilen voor gewoon bestuurslid, als de leden hiermee akkoord gaan. Na applaus uit de zaal blijkt dat de leden hiermee instemmen.

Excursie

De excursie in 2003 wordt ditmaal verzorgd door de sectie Snellen. Louis van Deventer (voorzitter van Snellen) vertelt over het te bezoeken gebied. Het wordt het gebied ten zuiden van Bergen op Zoom: de Brabantse Wal, Dassenburg en Markiezaat. Het zijn vooral zandrijke gebieden, waar vroeger bijvoorbeeld de fraaie beervlinder *Arctia villica* (Linnaeus) voorkwam. Het weekend zal plaatsvinden van 27 t/m 29 juni. Er kan gelogeerd worden in een kampeerboerderij. Vóór half april moet men zich hebben opgegeven. De prijzen zijn nog niet exact bekend, maar zijn ongeveer gelijk aan die van vorig jaar.

Rondvraag

Kaijadoe vraagt waar gegevens van bijvoorbeeld trekvlinders nu naar toe gestuurd moeten worden. Naar het EIS of de nieuwe WVF (Werkgroep Vlinderfaunistiek). De bekende adressen van de databases blijven gehandhaafd. Wie vroeger gegevens stuurde naar Rob de Vos, kan dat nog altijd blijven doen. Dit geldt ook voor andere vlindergegevens. De trekvlinderregistratie wordt onder auspiciën van het Zoölogisch Museum te Amsterdam uitgevoerd door Rob de Vos, maar is geïntegreerd in de Werkgroep Vlinderfaunistiek. De gegevens hiervan gaan dan ook in het bestand van EIS, waar de WVF een onderdeel van vormt.

Piet Zumkehr vraagt of er een eventuele samenwerking is tussen de Vlinderstichting en de WVF. Daar wordt positief op geantwoord. Er is overleg tussen de VS en de WVF, waarin samenwerking en uitwisseling van gegevens centraal staan. Men zal via de nieuwsbrief van de WVF en het blad "Vlinders" van de VS op de hoogte worden gehouden.

Faunistische mededelingen

Rob de Vos meldt niet zozeer iets faunistisch maar een mogelijk handige tip. Sinds kort is er een Website van The Natural History Museum in Londen waarop alle

namen van de vlinders van de wereld moeten komen te staan, uiteindelijk inclusief een plaatje van de vlinder (of andere stadia). Het systeem is gebaseerd op de beroemde kaartenbakjes in het museum, waarop behalve de oorspronkelijke wetenschappelijke naam ook de huidige naam staan, de referentie van de beschrijving, auteur, jaartal, typelocatie, etc. Het is een omvangrijk project dat nog maar kort geleden is begonnen, dus compleet is het nog beslist niet. Bovendien loopt het kaartstelsel zelf ook hopeloos achter. Maar toch is het een goede start om eindelijk een lijst van alle vlinders van de wereld te maken, inclusief afbeeldingen. Tot nu toe zijn de volgende superfamilies ingevoerd (nog zonder afbeeldingen!): Alucitoidea, Hyblaeoidea, Pterophoroidea, Pyraloidea, Simaethistoidea, Thyridoidea en Whalleyanoidea. Het systeem is "LepIndex" gedoopt en is te vinden op de volgende website: www.nhm.ac.uk/entomology/lepindex.

C. Gielis laat enkele dagvlinders zien uit Zuid-Amerika waaraan duidelijke parallele vormen zijn te onderscheiden met soorten uit Europa. Veel vlinders lijken dus wel op bekende vlinders, maar zijn het net niet. Hetzelfde is het geval in Noord-Amerika. Kennelijk volgt het evolutiepatroon van in elk geval deze vlinders in van elkaar gescheiden gebieden met een vergelijkbaar klimaat eenzelfde soort ontwikkeling.

Dick Doornheijn noemt enkele voor Nieuwe Tonge en omgeving (Zuid-Holland) ongewone soorten. Hij heeft ze recent als nieuw voor het gebied gevangen:

Cryphia algae (Fabricius) – Nieuwe Tonge. Ter Haar noemt slechts zes vindplaatsen, Lempke wel meer, maar in het westen is deze soort toch heel zeldzaam. De rups voedt zich met korstmossen (Lichenes).

Shargacullia verbasci (Linnaeus) – In 2002 rupsen gevonden op toorts (*Verbascum*) in een tuin in Melissant. Normaal komt deze soort in de duinen voor.

Nola confusalis (Herrich-Schäffer) – Nieuwe Tonge. Komt normaal in bossen en duinen voor en wordt volgens Lempke soms als zwerver aangetroffen. Ook hiervan leeft de rups op korstmossen (Lichenes).

Diaphora mendica (Clerck) – Nieuwe Tonge. Normaal een vlinder van zandgronden, maar niet uit de duinen en daarom ongewoon voor Flakkee. De rups leeft op kruiden.

Perizoma flavofasciata (Thunburg) – Nieuwe Tonge. Door Lempke reeds vermeld van Ouddorp. De rups leeft op koekoeksbloem (*Lychnis flos-cuculi*).

Pterophora chlorosata (Scopoli) – Nieuwe Tonge. Reeds eerder gemeld uit Melissant. De rups leeft op varens en die zijn op Flakkee toch ook niet gewoon. Misschien uit tuinen.

Ecliptopera capitata (Herrich-Schäffer) – Nieuwe Tonge. Helaas is het achterlijf niet meer aanwezig maar de soort is toch goed herkenbaar vanwege de gele kop en thorax en de gelijkmatig kleiner wordende pijlvlekken in de lichte band van de voorvleugels. De rups leeft op groot springzaad (*Impatiens noli-tangere*). Lempke noemt het een lokale soort.

Hans Huisman meldt enige bijzondere vangsten van het afgelopen jaar.

Franje 6 (12) – september 2003

Heterogenea asella (Denis & Schiffermüller) – Tongeren, 2002; een weinig geziene soort. Beter kan worden gezocht naar de rupsen die aan de bovenkant van de bladeren van beuk (*Fagus*) te vinden zijn. De rups zou ook op eik (*Quercus*) worden gevonden.

Heliothis maritima De Graslin – Bargerveen, 21.vi.2002. Landelijk niet algemeen, vooral op heideterreinen.

Calophasia lunula (Hufnagel) – Ouddorp, 27.vii.2002. In 1985 al eens in Melissant gevangen. Blijkt ook in Rotterdam geregeld gezien te worden. Een sterk in areaal en aantal schommelende soort. Tot 1920 waren er drie exemplaren in Nederland gevonden. Daarna werd de vlinder af en toe in Zuid-Limburg waargenomen, tussen 1940 en 1950 zelfs veel, tot in Oost-Brabant en Oost-Gelderland toe. Daarna werd het dier weer weinig gezien

Actinotia polyodon (Clerck) - In 2001 en 2002 een exemplaar in Goedereede, in 2000 in Ouddorp en 1983 al eens in Melissant. Daarvoor nooit op Goeree en Overflakkee waargenomen. Mogelijk een areaaluitbreiding.

Panthea coenobita (Esper) – Wezep, 23.vii.2001. In 1936 als inlands vermeld, eerst af en toe in Zuid-Limburg, later wat meer; geregeld in midden Drenthe, nu komen meldingen van verspreide vindplaatsen in Oost-Nederland. Uitbreiding?

Mesoleuca albicillata (Linnaeus) – Goedereede, in 2001 en nu weer in 2002. Vroeger nooit op Flakkee. Waarschijnlijk een uitbreiding van het areaal.

Aplocera efformata Guenée – Goedereede, in 1982, 2001 en 2002; Ouddorp 1991. vroeger werd deze soort niet uit de duinen vermeld.

Eupithecia inturbata (Hübner) – Waarschijnlijk heeft deze vlinder in Ouddorp een goede populatie; hij is daar nu in 3 achtereenvolgende jaren gevangen, in 2002 twaalf exemplaren. Dit jaar kwam er ook in de duinen van Goedereede een exemplaar op licht. Mogelijk betekent dit een uitbreiding van de soort, al kan hij gemakkelijk over het hoofd gezien zijn.

De laatstgenoemde zes soorten zijn waarschijnlijk allemaal dieren met veranderingen in aantal of verspreiding, bij enkele zelfs met sterke schommelingen. Hans wijst er op dat de dynamiek van de vlinderpopulaties vermoedelijk sterker is dan we gedacht of vermoed hadden. Alleen al daarom is het van het grootste belang om geregeld waarnemingen te blijven doen.

Voorheen was er veel meer bekend over de macro's dan over micro's. Door de publicatie van de jaarlijsten over een periode van twintig jaar is er een schat van gegevens bekend geworden, juist ook over de ongedacht grote dynamiek van de micro's. De voorsprong bij de macro's dreigt nu in een achterstand om te slaan. Misschien moeten we bepaalde soorten macro's nauwkeuriger in hun "ups en downs" volgen, de gegevens vastleggen en niet louter wachten tot de publicatie van een nieuwe atlas.

Henk ten Holt wijst er in dit verband op dat de ooit geïntroduceerde lijst van Rob de Vos "Bijzondere Nachtvinders" weer uit de kast gehaald moet worden, omdat hierop soorten staan waar wat betreft dynamiek "iets mee aan de hand is". Dit zou dan al een aardige selectie van soorten zijn waar men nauwkeuriger op moet letten. De lijst moet echter wel geactualiseerd worden.

Franje 6 (12) – september 2003

Theo Garrevoet is onze gastspreker uit België en houdt een bijna twee uur durende dialezing over Sesiidae, de Belgische en de Nederlandse soorten, waarbij ook enkele voor ons vreemde soorten de revue passeren. Theo vertelt zijn verhaal heel helder en duidelijk. Vooral voor zijn verhaal over het lokken met feromonen blijkt belangstelling te bestaan. De spreker wordt na zijn verhaal bedankt met een presentje.

Gerrit Tuinstra meldt dat de in de vorige bijeenkomst op dia getoonde *Apamea oblonga* (Haworth) werkelijk een *oblonga* is! Als bewijs heeft hij de vlinder in natura meegenomen. Voorts laat hij een donkere vorm van *Gastropacha quercifolia* (Linnaeus) uit Friesland zien, ook al geen gewone verschijning.

Jan Scheffers meldt een aantal interessante vangsten uit zijn woonplaats Naaldwijk. Gezien de locatie in de provincie Zuid-Holland zijn de volgende soorten toch opmerkelijk te noemen: *Trichopterix polycommata* (Denis & Schiffermüller), *Aspitates ochrearia* (Rossi) in twee generaties; *Idaea humiliata* (Hufnagel), *Idaea muricata* (Hufnagel), *Rhodostrophia vibicaria* (Clerck), *Philereme transversata* (Hufnagel), *Selidosema brunnearia* (Villers), *Mythimna litoralis* (Curtis), *Calamia tridens* (Hufnagel), *Aporophyla australis* (Boisduval) -de meest noordelijke vindplaats! - *Heliothis virescens* (Hufnagel), *Peridroma saucia* (Hübner) -reeds jaren een zeldzame trekvlinder-, *Actebia praecox* (Linnaeus) en grote aantallen van *Eilema pygmaeola* (Doubleday).

Maurice Franssen toont een exemplaar van *Idaea subsericeata* (Haworth) dat opgejaagd is uit een heideveld op de Meinweg bij Herkenbosch (midden Limburg) op 31.v.2002. De tot nu toe bekende verspreiding was Zeeland, Oostvoorne, Dordrecht en Bergen op Zoom (Lempke, 1967). De soort is recent ook bekend geworden uit het aan midden Limburg grenzende Duitse gebied, zodat daar mogelijk een of meer populaties zijn. Voor een goede afbeelding wordt verwezen naar Skinner (1998). De tekening in Koch (1984) is volkomen onbruikbaar. Uit de zaal wordt nog een waarneming uit Schaarsbergen (1960) gemeld: dit moet wel haast een zwerver zijn.

De spreker heeft sinds 2001 vergunning van het Gelders Landschap voor het inventariseren van de vlinderfauna van de Sysselet, een bosgebied vlakbij Ede langs de spoorlijn Arnhem-Utrecht. Het is een gebied van 350 ha met veel spar (met als 'bewoner' o.a. *Deileptenia ribeata* (Clerck) en eik (met o.a. *Drymonia dodonaea* (Denis & Schiffermüller), *D. querna* (Denis & Schiffermüller) en *Harpyia milhausei* (Fabricius), maar ook wat beukenlanen. In het midden is een heideterreintje met o.a. *Coscinia cribraria* (Linnaeus). Er worden een aantal vangsten uit 2002 getoond, allereerst een fraai exemplaar van *Xanthorhoe biriviata* (Borkhausen). Lempke (1967) noemt de soort vrij lokaal en geeft maar weinig vindplaatsen. De aanwezigen delen deze mening. Huisman zegt dat het een rivierbegeleidende soort is en niet zeldzaam op de vliegplaatsen. Tijdens de ter Haar excursie in de Achterhoek in 2001 zijn er ook twee exemplaren gevangen.

Franje 6 (12) – september 2003

Er staat heel veel bosbes (*Vaccinium*) in de Sysseelt en er worden wat soorten getoond waarvan de literatuur zegt dat ze min of meer gebonden zijn aan bosbes, te beginnen met een vrouwtje van *Colostygia pectinataria* (Knoch). Lempke (1967) citeert Leffef die zegt dat deze spanner in de duinen op walstro (*Galium*) leeft maar op de Veluwe op bosbes. De aanwezigen betwijfelen of de soort wel op bosbes leeft. Volgens van Aartsen is de soort soms massaal in de duinen.

Van *Rhinoprora debiliata* (Hübner) worden de vlinders maar zelden buiten bosbesgebieden gezien (de Vos, 1998). In de Sysseelt zag Franssen in totaal twaalf stuks, waarvan negen op 8.vii.2002. Er lijkt hier dus een grote populatie te zitten.

De laatste bosbes-vlindersoort die getoond wordt is *Blepharita satura* (Denis & Schiffermüller). Lempke (1964) noemt een beperkt aantal vindplaatsen in Nederland, met als zwaartepunt de Veluwe en Drente. Afgaande op de reacties uit de zaal is *satura* tegenwoordig beperkt tot de Veluwe, hoewel er ook een vangst uit Twente wordt gemeld. Franssen kreeg vijf exemplaren op licht in de Sysseelt. Volgens van Aartsen komt de soort beter op smeer dan op licht.

Tot slot verbaast Franssen zich over de sterk fluctuerende aantallen overwinterende uilen op stroop in de afgelopen weken, in de Sysseelt. Op 22.ii.2002, bij een temperatuur van iets boven 0, kwamen er twee exemplaren van *Eupsilia transversa* (Hufnagel). Op 26.ii.2002 (T = 5-6°) waren het er 40 (op 24 bomen). Op 28.vii zaten er op diezelfde bomen, met stroop van twee dagen geleden en een lekkere temperatuur, 113 *transversa*'s en 18 *Conistra vaccinii* (Linnaeus)! Op 5 maart, met nieuwe stroop en dezelfde weersomstandigheden, waren er maar 26 *transversa*'s. De aanwezigen suggereren dat het aantal langzaam toeneemt omdat vlinders van heide en verre naar de stroop komen, maar dit is in tegenspraak met de waarnemingen op 5.iii. Het is niet erg duidelijk wat hier aan de hand is geweest.

Koch M 1984. Schmetterlinge. Neumann-Neudamm.

Lempke BJ 1964. Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera (Elfde Supplement). Tijdschrift voor Entomologie 107: 379-428.

Lempke BJ 1967. Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera (Veertiende Supplement). Tijdschrift voor Entomologie 110: 23-342.

Skinner B 1998. Colour identification guide to moths of the British Isles. Viking Press.

Vos R de 1998. Nederlandse *Eupithecia*-soorten waarnemen, determineren en registreren. Deel 1, eenvoudige soorten (Eupithecia Project). Intern rapport t.b.v. de NEV-sectie ter Haar, 18 pp.

Wim Geraedts meldt een nieuw adventief dat door Jeroen Voogd is gevangen. Op 1.iv.2002 ving hij een vreemde vlinder op de heide bij het militair oefenterrein De Stompert bij Soestduinen. Het bleek *Cosmotriche lunigera*, een Lasiocampide die nog niet eerder uit Nederland is gemeld. De vliegtijd is echter wel erg vroeg en daarom werd verondersteld dat het hier om een uitgekweekt en losgelaten exemplaar gaat of een adventief, die meegekomen is met plantmateriaal. Het laatste is waarschijnlijk het geval, want de rups leeft op *Pinus sylvestris* en *Picea abies* en die

Franje 6 (12) – september 2003

staan ter plaatse nauwelijks, maar een restaurant in de buurt bleek echter kerstbomen te hebben geïmporteerd (vermoedelijk uit het Zwarte Woud of Oostenrijk) en daar is de vlinder zeer waarschijnlijk mee naar Nederland gekomen.

Wim Geraedts toont bovendien een apparaat waarmee tellingen worden verricht van vrouwtjes van de kleine wintervlinder (*Operophtera brumata* (Linnaeus)). Het bestaat uit een blik, waaraan een kousvormig net hangt, verstevigd en opgehouden door enkele ringen. De vrouwtjes lopen dan via de boomstam het net in tot in het blik. Uiteraard kunnen ook andere ongeveugelde vlindervrouwtjes op deze manier worden gevangen.

De voorzitter sluit de bijeenkomst op 16.10 uur.

Afstemmen van de levenscyclus bij de wolfsmelkpijlstaart (*Hyles euphorbiae*)

Frits Bink

In Nederland komt de wolfsmelkpijlstaart maar zeldzaam voor en wordt het meest aangetroffen in het oosten en zuiden langs de Rijn en de Maas. Als dwaalgast is hij in vrijwel het gehele land waargenomen. In Engeland is hij alleen bekend als zeldzame immigrant, maar in Frankrijk heb ik de wolfsmelkpijlstaart plaatselijk talrijk aangetroffen langs de stranden van de duinen in de Picardie. Hij is in Noordwest-Europa duidelijk gebonden aan de warme en droge plekken. Dat is te verwachten van een soort die verbreid voorkomt in steppen en woestijnachtige gebieden.

De fenologie van deze soort levert een puzzel op. Lempke (1937) vermeldt dat er twee generaties zijn, eind mei-juli en eind augustus-begin oktober. Dit stemt overeen met de vermelding in Ebert (1994) en in "Schmetterlinge und ihre Lebensräume" (1997). In Zwitserland komt de wolfsmelkpijlstaart overwegend in de zuidelijke dalen voor.

Meerman (1987) geeft als data waarop vlinders in Nederland waargenomen zijn 25 april tot 6 september. De tweede generatie is volgens zijn gegevens van weinig belang en treedt alleen in warme jaren op. Tot de eerste generatie rekent hij de waarnemingen tussen 20 juni en 10 augustus, tot de tweede die van 15 augustus tot 6 september. De rupsen zijn aangetroffen over de periode tussen 20 juli tot 25 september en verschenen gemiddeld 41 dagen na de waarnemingen van de vlinders. In Nederland worden de rupsen overwogen op cypreswolfsmelk (*Euphorbia cyparissias*) gevonden (88% van de waarnemingen) en verder op heksenmelk (*E. esula*) (7%) en op amandelwolfsmelk (*E. amygdaloides*) (4%).

In de Franse duinen leeft de soort op zeewolfsmelk (*E. paralias*) die daar in het kale en stuivende zand van de buitenste duinenrij groeit. Ik trof daar de rupsen aan vanaf 21 augustus tot 19 september. Op deze laatste datum waren er zowel derde stadium rupsen als verpoppende rupsen aanwezig. De poppen kwamen het volgend jaar in de

Franje 6 (12) – september 2003

tweede helft van juni uit. Hun gewicht bedroeg in het voorjaar gemiddeld 2,54g (sd 0,38, n=6).

Afstemmen op waardplantcyclus

De wolfsmelksoorten waarop deze pijlstaart als rups leeft, vertonen allemaal een snelle groei in het voorjaar. De cypreswolfsmelk produceert eind mei tapijten van zoetgeurende bloemen. Na eind juni treedt er een tweede groeifase op. De planten vertonen dan een sterke vertakking en dragen heel fijn blad. Maar dat is dan wel de periode dat de rupsen van de wolfsmelkpijlstaart verschijnen. De zeewolfsmelk heeft een vergelijkbare groeicyclus.

In Zuid-Europa zijn in het mediterrane gebied over een veel langere periode rupsen te vinden. De planten waarop daar de wolfsmelkpijlstaart leeft, zijn struikachtige, wintergroene soorten die vaak al in maart in hun groeifase zijn. In het bijzonder zijn dit *Euphorbia dendroides* en *E. charasias*. (Tip: deze laatste plant is bruikbaar om rupsen van alle soorten wolfsmelkpijlstaarten op te kweken en is tegenwoordig bij alle tuincentra verkrijgbaar.)

De vraag die mij bezig hield was hoeveel opeenvolgende generaties daar optreden. Van *Hyles euphorbiae tithymali* die op de Canarische eilanden voorkomt, wist ik dat daar de rupsen vanaf eind februari tot eind maart op *Euphorbia regis-jubae* leven. Bij het opkweken van de rupsen in 1993 bleken de vlinders pas het volgend voorjaar uit te komen. Ik trok hieruit de conclusie dat het optreden van een tweede generatie daar niet te verwachten is. De cyclus van deze wolfsmelkpijlstaart loopt dus geheel synchron met de groeicyclus van de waardplant. In dat gebied beginnen de verschillende soorten wolfsmelk in februari nieuw blad te maken en te bloeien en in april is het seizoen al zover gevorderd dat de groei stilstaat en plaatselijk het blad al begint af te vallen. Op de Balearen, het eiland Mallorca, heb ik de rupsen van *E. euphorbiae dahlia* in de winter gevonden, op 9 december 1977. Daar heeft de wolfsmelkpijlstaart dus weer een andere cyclus.

Indekken tegen risico's

Een kweek met rupsen uit Zuid-Frankrijk leerde wat er aan de hand is met de grote spreiding in de data van waarnemingen. Op 14 mei 1997 werden bij La Garde Freinet in het Massif des Maures rupsen gevonden die in het derde en vierde stadium waren. Omstreeks 25 mei verpopten de rupsen en vervolgens verschenen de vlinders druppelsgewijs gedurende de periode vanaf 22 juni tot 22 september en twee poppen overwinterden. Het verschijnen van de tweede generatie vertoonde een spreiding van drie maanden als gevolg van verschillen in de duur van het popstadium van 28 tot 119 dagen. De rupsen die men in Zuid-Europa laat in het jaar aantreft, kunnen dus nog heel goed tot de tweede generatie behoren.

De wolfsmelkpijlstaart blijkt het vermogen te hebben om een zeer sterke spreiding in verschijnen van de vlinders als overlevingstactiek toe te passen. In het Middellandse Zeegebied is dat belangrijk omdat daar de groei van de vegetatie nogal grillig verloopt doordat regen- en droogteperioden elkaar tamelijk onvoorspelbaar opvolgen en er een kans op brand bestaat. In ons klimaat is het risico van een natte en koele periode in de zomer die de wolfsmelkpijlstaart parten speelt. Ook het

Franje 6 (12) – september 2003

welbekende verschijnsel van overliggeren van de poppen past in dit beeld. Er wordt van de wolfsmelkpijlstaart gezegd dat de poppen drie tot vijf jaar kunnen overliggeren. Zelf heb ik meegemaakt dat een pop een jaar bleef overliggeren. De poppen van de wolfsmelkpijlstaart zijn solide gebouwd en kunnen zowel langdurige droogte als langdurig verblijf onder water verdragen. Een pop die aan de monding van de Somme dobberend in het zeewater gevonden werd, leverde het volgende jaar een gezonde vlinder op.

Spreading in uitkomen poppen in Zuidfranse populatie.

<i>Duur popstadium</i>	<i>uitkomen vlinder</i>
28 dagen	22 juni
73 dagen	7 augustus
88 dagen	22 augustus
104 dagen	7 september
115 dagen	18 september
119 dagen	22 september
> 330 dagen	volgend voorjaar

Leven in de Picardische duinen

De populatie in de duinen van de Picardie komt plaatselijk voor in een uiterst smalle strook van de buitenste duinenrij over een traject van ongeveer 120 km, van Calais tot Dieppe. Vooral de locaties in de duinen bij Wissant, 50° 52' 56"N – 1° 39' 05"E, bij de monding van de Authie, 50° 21' 48"N – 1° 33' 25"E en de Somme, 50° 15' 22"N- 1° 35' 22"E, zijn plekken waar ieder jaar de rupsen te vinden zijn. In dit gebied mikt de wolfsmelkpijlstaart op het naseizoen. De rupsen zijn er te vinden vanaf midden augustus tot eind september. De vlinders zijn daar dan te verwachten van begin juli tot eind augustus. Dat is de warmste periode voor een locatie pal aan zee.

Overlevingstactiek

De wolfsmelkpijlstaart is een soort die het vermogen heeft om te jongleren met diapauze. Door spreading in het uitkomen van de vlinders maakt hij een betere overlevingskans wanneer onverwacht ongunstig weer of een gebeurtenis zoals afbranden van de vegetatie een hoge sterfte veroorzaken. De poppen die veilig in de grond zitten, overleven dergelijke gebeurtenissen wel.

De genetische aanleg van variatie in diapauze binnen een populatie biedt echter in situaties van een uitgesproken klimaatregime of groeicyclus van de waardplant ook de mogelijkheid voor het instellen van een aangepaste levenscyclus zoals bij de populaties op de Canarische Eilanden (synchronisatie met de waardplantcyclus) en in de Picardische duinen (benutten van het warmste seizoen). Voor onze streken zou één generatie per jaar tijdens hoog zomer het meeste succes hebben. Dat er bij ons soms hele vroege en hele late individuen waargenomen worden, duidt op de

Franje 6 (12) – september 2003

genetische variabiliteit die nodig is om voor een nieuwe situatie een populatie te kunnen opbouwen die qua ontwikkelingscyclus goed afgestemd is.

Waarnemingenreeks in de Picardische duinen

<i>Datum</i>	<i>Locatie</i>	<i>Waarnemingen</i>
21-8-1999	Wissant	rupsen volgroeid
5-6-2000	La Baie de Somme	geen rupsen
28-8-1999	La Baie de Somme	rupsen derde en vierde stadium
18-9-2002	La Baie de Somme	rupsen volgroeid, meeste reeds verpopt
19-9-2002	La Baie d' Authie	rupsen volgroeid en derde stadium

Literatuur

Anonymous 1997. Schmetterlinge und ihre Lebensräume Band 2. Pro Natura – Schweizerischer Bund für Naturschutz. Fotorotar AG, Egg.

Ebert G (Hrsg) 1994. Die Schmetterlinge Baden-Württembergs. Band 4. Eugen Ulmer GmbH& Co, Stuttgart.

Lempke BJ 1937. Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera II. Tijdschrift voor Entomologie 80: 257.

Lempke BJ 1959. Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera, 6^e supplement . Tijdschrift voor Entomologie 102: 80-81

Meerman JC 1987. De Nederlandse pijlstaartvlinders. Wetenschappelijke mededelingen K.N.N.V. nr 180.

Index op de jaarlijsten Microlepidoptera 1982-2000

Sjaak Koster en Erik J. van Nieukerken
Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden
sjaak.koster@planet.nl; nieukerken@nmm.nl

Jaaroverzichten van Nederlandse Microlepidoptera worden gepubliceerd sedert 1985 (over de jaren 1982 en 1983). Omdat enkele malen meer jaren zijn samengenomen zijn er tot nu toe dertien overzichten gepubliceerd. Twaalf daarvan verschenen in Entomologische Berichten, één in de Nederlandse Faunistische Mededelingen.

In totaal werd daarin over 658 soorten bericht, bijna de helft van de Nederlandse Micro's! Daarvan werden 71 nieuw voor de fauna vermeld, waarvan er overigens drie weer herroepen moesten worden of later onder een andere naam als nieuw terugkwamen (*Mompha lacteella*, *Scrobipalpula psilella*, *Monochroa niphognatha*, resp. verkeerde determinaties voor *M. propinquella*, *S. tussilaginis* en *M. moyses*). Tevens werd verwezen naar de eerste vermeldingen van 33 soorten in andere publicaties. Van 105 soorten werden afbeeldingen of kaarten gegeven.

Het is duidelijk dat het terugvinden van een plek waar over een soort geschreven is lastig is geworden. In de laatste twee jaarlijsten hebben de auteurs wel een code toegevoegd om aan te geven in welke lijsten een soort eerder is behandeld, maar een totaaloverzicht ontbrak. Hierbij geven we een eerste index over de jaarlijsten die over de jaren 1982-2000 gaan. Deze index wordt bijgehouden in een Excelbestand en kan dus regelmatig opnieuw gepresenteerd worden. Het excelbestand is ook beschikbaar voor geïnteresseerden.

De soorten worden per familie alfabetisch gegeven, de families staan in de volgorde van de lijst van Karsholt & Razowksi (1996). De nomenclatuur volgt deze lijst, met dezelfde uitzonderingen als gegeven in de laatste lijst (Huisman et al. 2003). Andere namen in de jaarlijsten worden als synoniem gegeven.

Betekenis codes

Vette naam en getal:

soort nieuw voor Nederland

Vette en cursieve naam en getal:

verwijzing naar andere publicatie van een

soort nieuw voor Nederland

ad

adult

F:

Figuren

krt

kaart

lv

larve/rups

m gen

mannelijk genitaal

v gen

vrouwelijk genitaal

vl

vliegtijddiagram

*

In deze aflevering onder een andere naam
(die eronder *cursief* gegeven wordt)

Franje 6 (12) – september 2003

Betekenis cijfers

82 – 1982-1983 (Gielis et al. 1985), 84 – 1984 (Huisman et al. 1986), 85 – 1985 (Kuchlein et al. 1988), 86 – [1986-1987] (Nieukerken et al. 1993), 88 – 1988-1991 (Huisman & Koster 1994), 92 – 1992 (Huisman & Koster 1995), 93 – 1993 (Huisman & Koster 1996), 94 – 1994 (Huisman & Koster 1997), 95 – 1995 (Huisman & Koster 1998), 96 – 1996 (Huisman & Koster 1999), 97 – 1997-1998 (Huisman & Koster 2000), 99 – 1999 (Huisman et al. 2001), 00 – 2000 (Huisman et al. 2003).

MICROPTERIGIDAE

Micropterix aureatella (Scopoli)	82: 90
Micropterix mansuetella Zeller	88: 29; 95: 55
Micropterix schaefferi Heath	94: 46 – F: ad: 94: fig. 1
Micropterix tunbergella (Fabricius)	94: 46

ERIOCRANIIDAE

Eriocrania cicatricella (Zetterstedt)	00: 89
Eriocrania salopiella (Stainton)	88: 30
Eriocrania sparrmannella (Bosc)	00: 89

NEPTICULIDAE

Bohemannia auriciliella (Joannis)	86: 48; 99: 173; 00: 89
Bohemannia pulverosella (Stainton)	99: 172
Bohemannia quadrimaculella (Boheman)	82: 90; 84: 138; 86: 48
Ectoedemia atrifrontella (Stainton)	84: 138; 92: 53; 97: 194; 99: 173
Ectoedemia decentella (H.-S.)	93: 37; 99: 173; 00: 89
Ectoedemia hannoverella (Glitz)	82: 91
Ectoedemia heringi (Toll)	86: 48 ; 99: 174 – F: lv: 99: fig. 6, bladmijn
Ectoedemia intimella (Zeller)	82: 91; 85: 72; 99: 173
Ectoedemia longicaudella Klimesch	97: 194
Ectoedemia minimella (Zetterstedt)	82: 91*; 86: 48; 99: 174
= <i>Ectoedemia woolhopiella</i> (Stainton)	
Ectoedemia occultella (Linnaeus)	85: 72
<i>Ectoedemia quinquella</i> (Bedell)	86: 48 ; 99: 174 – F: lv: 99: fig. 4, 5, bladmijnen
Ectoedemia spinosella (Joannis)	86: 48
Ectoedemia turbidella (Zeller)	82: 90
Ectoedemia weaveri (Stainton)	82: 91
Stigmella alnetella (Stainton)	86: 48
Stigmella assimilella (Zeller)	99: 172
Stigmella atricapitella (Haworth)	85: 71; 88: 30; 99: 172 – F: lv: 99: fig. 2, bladmijn
Stigmella betulicola (Stainton, 1856)	85: 70

Franje 6 (12) – september 2003

<i>Stigmella catharticella</i> (Stainton)	96: 78; 99: 171
<i>Stigmella centifoliella</i> (Zeller)	96: 78; 97: 194
<i>Stigmella confusella</i> (Wood & Wals.)	85: 70
<i>Stigmella crataegella</i> (Klimesch)	82: 92
<i>Stigmella freyella</i> (Heyden)	82: 91; 99: 171
<i>Stigmella lapponica</i> (Wocke, 1862)	85: 70
<i>Stigmella luteella</i> (Stainton)	85: 70
<i>Stigmella magdalena</i> (Klimesch)	82: 92
<i>Stigmella myrtillella</i> (Stainton)	99: 171 – F krt: 99: fig. 1
<i>Stigmella poterii</i> (Stainton)	82: 91; 85: 70
<i>Stigmella prunetorum</i> (Stainton)	86: 48
<i>Stigmella roborella</i> (Johansson)	99: 172 – F Iv: 99: fig. 3, bladmijn
<i>Stigmella sakhalinella</i> Puplesis	99: 196
<i>Stigmella speciosa</i> (Frey)	86: 48
<i>Stigmella spinosissimae</i> Waters	
[vervallen voor de fauna]	82: 91
<i>Stigmella svenssoni</i> (Johansson)	85: 71
<i>Stigmella zelleriella</i> (Snellen)	82: 91; 85: 70
<i>Trifurcula cryptella</i> (Stainton)	86: 48
<i>Trifurcula eureka</i> (Tutt)	85: 71 ; 86: 48 – F: ad: 85: fig. 1
<i>Trifurcula headleyella</i> (Stainton)	00: 89
<i>Trifurcula squamatella</i> Stainton	84: 138* ; 85: 71
= <i>Trifurcula maxima</i> Klimesch	
<i>Trifurcula subnitidella</i> (Duponchel)	86: 48 ; 88: 30
OPOSTEGIDAE	
<i>Pseudopostega auritella</i> (Hübner)	82: 92; 86: 48
<i>Pseudopostega crepusculella</i> (Zeller)	84: 138
HELIOZELIDAE	
<i>Antispila metallella</i> (D. & S.)	88: 30; 94: 46
<i>Antispila treitschkiella</i> (Fischer v. R.)	92: 54; 99: 174
<i>Heliozela hammoniella</i> Sorhagen	85: 72
ADELIDAE	
<i>Adela croesella</i> (Scopoli.)	82: 92; 84: 139; 86: 49
<i>Cauchas fibulella</i> (D. & S.)	85: 72
<i>Nemophora cupriacella</i> (Hübner)	93: 38
<i>Nemophora minimella</i> (D. & S.)	82: 92; 93: 38; 99: 175
<i>Nemophora ochsenheimerella</i> (Hübner)	85: 72; 86: 49; 97: 195 – F: ad: 97: fig. 1
<i>Nemophora vioellus</i> (Stainton)	88: 30*; 93: 38*; 99: 174
= <i>Nemophora violella</i> (Zeller)	
<i>Nematopogon robertella</i> (Clerck)	97: 195

Franje 6 (12) – september 2003

Nematopogon schwarziellus Zeller	86: 49
PRODOXIDAE	
Lampronia flavimitrella (Hübner)	86: 49
Lampronia fuscata (Tengström)	97: 195
Lampronia luzella (Hübner)	82: 92; 86: 49; 00: 89
INCURVARIIDAE	
Alloclementia mesospilella (H.-S.)	86: 49
Incurvaria oehlmaniella (Hübner)	92: 54
Incurvaria pectinea Haworth	99: 175
Incurvaria praelatella (D. & S.)	88: 30
Phylloporia bistrigella (Haworth)	82: 92
TISCHERIIDAE	
Emmetia angusticollis (Duponchel)	84: 138; 99: 176
Emmetia heinemanni (Wocke)	88: 30; 97: 195
TINEIDAE	
Crassicornella agenjoi Petersen	00: 90 – F: ad: 00: fig. 1, 2; m gen: 00: fig. 3
Infurcitinea argentimaculella (Stainton)	95: 55
Infurcitinea ignicomella (Heydenreich)	85: 73
Monopis crocicapitella (Clemens)	86: 50
Monopis fenestrata (Heyden)	95: 55
Monopis imella (Hübner)	97: 196
Monopis weaverella (Scott)	85: 73; 86: 50
Morphoga choragella (D. & S.)	84: 139; 86: 49 – F: krt: 84: fig. 1
Nemapogon clematella (Fabricius)	84: 139; 85: 73 – F: krt: 84: fig. 2
Nemapogon inconditella (D. Lucas)	95: 55 – F: ad: 95: fig. 8; m gen: 95: fig. 1; v gen: 95: fig. 2
Nemapogon ruficollis (Stainton)	92: 54; 96: 79
Nemapogon wolffiella Karsh. & Nielsen	86: 49 ; 96: 78; 97: 196 – F: ad: 86: fig. 5; m gen: 86: fig. 1 (ondersteboven afgedrukt)
Nemaxera betulinella (Paykull)	84: 139 – F: krt: 84: fig. 3
Niditinea striolella (Matsumura)	84: 141*
= <i>Niditinea piercella</i> (Bentinck)	
Stenoptinea cyaneimarmorella (Millière)	88: 31; 93: 38; 96: 78
Tinea columbiana (Wocke)	84: 141; 00: 90 – F: krt: 84: fig. 4
Tinea dubiella Stainton	84: 142; 92: 54; 99: 176; 00: 90 – F: krt: 84: fig. 5
Tinea pallescens Stainton	95: 56
Tinea steueri G. Petersen	86: 50 – F: m gen: 85: fig. 2

Franje 6 (12) – september 2003

Triaxomera fulvimitrella (Sodoffsky)	86: 49; 99: 176
Trichophaga tapetzella (Linnaeus)	96: 79; 00: 90
LYPUSIDAE	
Lypusa maurella (D. & S.)	85: 73
BUCCULATRICIDAE	
Bucculatrix cidarella (Zeller)	86: 51
Bucculatrix cristatella (Zeller)	85: 73; 86: 51
Bucculatrix demaryella (Duponchel)	82: 92 ; 94: 48; 96: 79
Bucculatrix nigricomella (Zeller)	84: 142; 97: 196 – F: lv: 97: fig. 2, bladmijn
Bucculatrix noltei Petry	82: 92; 86: 51
Bucculatrix thoracella (Thunberg)	82: 92
Bucculatrix antispilella Spuler	84: 142
[vervallen voor de fauna, verkeerd gedetermineerde <i>Bohemannia quadrimaculella</i>]	
GRACILLARIIDAE	
Acrocercops brongniardella (Fabricius)	97: 196 – F: ad: 84: fig. 7
Caloptilia azaleella (Brants)	88: 31; 96: 80 – F: ad: 96: fig. 1; m gen: 96: fig. 2; v gen: 96: fig. 3
Caloptilia betulicola (M. Hering)	00: 90
Caloptilia falconipennella (Hübner)	86: 50; 96: 80; 00: 90
Caloptilia populetorum (Zeller)	85: 73 ; 88: 31
Caloptilia robustella Jäckh	99: 176; 00: 90 – F: krt: 99: fig. 7
Caloptilia suberinella (Tengström)	94: 48 – F: ad: 94: fig. 2; m gen: 94: fig. 3; v gen: 94: fig. 4
<i>Cameraria ohridella Deschka & Dimic</i>	99: 177 ; 00: 92
Dialectica imperialella (Zeller)	86: 50; 88: 31; 99: 177; 00: 91
Leucospilapteryx omissella (Stainton)	84: 142; 86: 50; 97: 196 – F: ad: 84: fig. 6; m gen: 84: fig. 8; v gen: 84: fig. 9
Micrurapteryx kollariella (Zeller)	88: 31
Parectopa ononidis (Zeller)	99: 176
Phyllocnistis labyrinthella (Bjerkander)	84: 144
Phyllocnistis saligna (Zeller)	96: 80; 99: 177; 00: 92
Phyllonorycter anderidae (W. Fletcher)	86: 50 ; 94: 48
Phyllonorycter cavella (Zeller)	85: 73
Phyllonorycter comparella (Duponchel)	82: 93; 86: 51
Phyllonorycter connexella (Zeller)	86: 51; 96: 80
Phyllonorycter cydoniella (D. & S.)	95: 56
[vervallen voor de fauna, verkeerd gedeterminerde <i>Ph. mespilella</i>]	
Phyllonorycter irmella (Palm)	00: 91
[vervallen voor de fauna, = <i>Ph. lautella</i>]	

Franje 6 (12) – september 2003

<i>Phyllonorycter leucographella</i> (Zeller)	86: 50; 97: 197
<i>Phyllonorycter medicaginella</i> (Gerasimov)	00: 91
<i>Phyllonorycter mespilella</i> (Hübner)	93: 39; 97: 197 – F: ad: 93: fig. 1
<i>Phyllonorycter messaniella</i> (Zeller)	84: 143; 86: 50; 00: 91
<i>Phyllonorycter muelleriella</i> (Zeller)	97: 197
<i>Phyllonorycter pastorella</i> (Zeller)	95: 56; 96: 80
<i>Phyllonorycter populifoliella</i> (Treitschke)	99: 177
<i>Phyllonorycter quinqueguttella</i> (Stainton)	85: 73
Phyllonorycter robiniella (Clemens)	00: 91 – F: ad: 00: fig. 4; m gen: 00: fig. 7; v gen: 00: fig. 8; lv: 00: fig. 5, bladmijn; krt: 00: fig. 6
<i>Phyllonorycter sagitella</i> (Bjerkander)	95: 57
<i>Phyllonorycter spinicolella</i> (Zeller)	97: 197
YPONOMEUTIDAE	
<i>Argyresthia arceuthina</i> Zeller	84: 144
<i>Argyresthia aurulentella</i> Stainton	85: 74; 00: 93
<i>Argyresthia bergiella</i> (Ratzeburg)	86: 51; 00: 93
<i>Argyresthia dilectella</i> Zeller	95: 57
<i>Argyresthia fundella</i> (Fischer v. R.)	94: 49; 96: 81; 97: 198
<i>Argyresthia glaucinella</i> Zeller	85: 74; 92: 55
<i>Argyresthia praecocella</i> Zeller	92: 54
<i>Argyresthia pulchella</i> Lienig & Zeller	97: 198
<i>Argyresthia reticulata</i> Staudinger	86: 51
<i>Argyresthia semifusca</i> (Haworth)	97: 198
<i>Argyresthia sorbiella</i> (Treitschke)	84: 144; 92: 55; 97: 198
<i>Argyresthia spinosella</i> Stainton	00: 93
<i>Argyresthia trifasciata</i> Staudinger	84: 144; 85: 74; 86: 51
<i>Atemelia torquatella</i> (Lienig & Zeller)	85: 74; 86: 51; 88: 31; 99: 197
<i>Cedestis gysseleniella</i> Zeller	86: 51
<i>Ocnerostoma piniariella</i> Zeller	86: 51
<i>Prays fraxinella</i> (Bjerkander)	92: 54; 99: 177
<i>Prays ruficeps</i> (Heinemann)	92: 54; 99: 177
<i>Pseudoswammerdamia combinella</i> (Hübner)	82: 93; 88: 31; 96: 81
<i>Swammerdamia pyrella</i> (Villers)	99: 197
<i>Yponomeuta irrorella</i> (Hübner)	95: 57; 96: 81; 97: 197; 99: 197; 00: 93
YPSOLOPHIDAE	
<i>Ochsenheimeria taurella</i> (D. & S.)	84: 142
<i>Ypsolopha horridella</i> (Treitschke)	86: 51; 96: 81; 99: 178
<i>Ypsolopha lucella</i> (Fabricius)	85: 74
<i>Ypsolopha mucronella</i> (Scopoli)	86: 51
<i>Ypsolopha sequella</i> (Clerck)	94: 49; 96: 81; 00: 93

Franje 6 (12) – september 2003

PLUTELLIDAE

Eidophasia messingiella (Fischer v. R.)	82: 93; 88: 32
Plutella porrectella (Linnaeus)	84: 144

ACROLEPIIDAE

Acrolepia autumnitella Curtis	86: 51; 99: 178
Digitivalva arnicella (Heyden)	99: 178
Digitivalva perlepidella (Stainton)	86: 51

GLYPHIPTERIGIDAE

Glyphipterix equitella (Scopoli)	84: 144; 86: 51
Glyphipterix forsterella (Fabricius)	86: 52; 97: 199
Glyphipterix schoenicolella Boyd	82: 93

BEDELLIIDAE

Bedelia somnulentella (Zeller)	94: 49; 96: 81
--------------------------------	----------------

LYONETIIDAE

Leucoptera lotella (Stainton)	86: 51
Leucoptera spartifoliella (Hübner)	97: 199

ETHMIIDAE

Ethmia quadrillella (Goeze)	97: 199
Ethmia terminella T. Fletcher	88: 32; 96: 82

DEPRESSARIIDAE

Agonopterix alstromeriana (Clerck)	82: 97*; 88: 32
= <i>Agonopterix alstroemeriana</i> (Clerck)	
Agonopterix angelicella (Hübner)	97: 199
Agonopterix cnicella (Treitschke)	97: 200
Agonopterix ocellana (Fabricius)	97: 199
Agonopterix purpurea (Haworth)	92: 55; 00: 93
Agonopterix umbellana (Fabricius)	84: 146*; 99: 178
= <i>Agonopterix ulicetella</i> Stainton	
Depressaria badiella (Hübner)	88: 32; 95: 58
Depressaria depressana (Fabricius)	86: 53
Depressaria douglasella Stainton	86: 53 – F: ad: 86: fig. 8
Depressaria emeritella Stainton	82: 96; 85: 75; 88: 32; 92: 55; 93: 39
Depressaria pulcherrimella Stainton	99: 178
Depressaria sordidatella Tengström	86: 52* – F: ad: 86: fig.7
= <i>Depressaria weirella</i> Stainton	
Depressaria ultimella Stainton	93: 39
Luquetia lobella (D. & S.)	84: 146; 94:49; 95:58; 97:199; 99: 197
= <i>Enicostoma lobella</i>	

Franje 6 (12) – september 2003

Semioscopis steinkellneriana (D. & S.)	82: 96; 86: 52
ELACHISTIDAE	
Elachista adscitella Stainton	92: 56; 99: 179
Elachista albidella Nylander	84: 146
Elachista atricomella Stainton	00: 93
Elachista biatomella (Stainton)	99: 179
Elachista bisulcella (Duponchel)	82: 96; 93: 39; 99: 179
Elachista canapennella (Hübner)	00: 93
Elachista consortella (Stainton)	88: 33*; 93: 41*; 95: 59*
= <i>Cosmiotes consortella</i>	
Elachista eleochariella (Stainton)	95: 58
Elachista exactella (H.-S.)	82: 96*; 96: 82*; 97: 200
= <i>Cosmiotes exactella</i>	
Elachista humilis Zeller	92: 55; 94: 50
Elachista poae Stainton	99: 197; 00: 93
Elachista pomerana Frey	95: 58
Elachista pullicomella Zeller	93: 41; 00: 93
Elachista scirpi Stainton	82: 96; 84: 146; 93: 41; 96: 82
Elachista stabilella (Stainton)	88: 33* – F: ad: 88: fig. 2, 3
= <i>Cosmiotes stabilella</i>	
Elachista subalbidella Schläger	82: 96
Elachista subocellea (Stephens)	88: 32 – F: ad: 88: fig. 1
Perittia obscurepunctella (Stainton)	82: 96; 88: 32; 96: 82
Stephensia brunnichella (Linnaeus)	82: 96
AGONOXENIDAE	
Blastodacna atra (Haworth)	00: 93
Blastodacna hellerella (Duponchel)	96: 83
Blastodacna vinolentella (H.-S.)	93: 43 ; 94: 51 – F: ad: 93: fig. 2; m gen: 93: fig. 3; v gen: 93: fig. 4
Chrysoclista linneella (Clerck)	92: 58; 96: 82
Chrysoclista razowskii Riedl	93: 43
Heinemannia festivella (D. & S.)	85: 77
Spuleria flavicaput (Haworth)	85: 77; 95: 59
SCYTHRIDIDAE	
Scythriscicadella (Zeller)	86: 57; 93: 45
Scythriscicadella (H.-S.)	99: 179
Scythriscicadella Karsholt & Nielsen	84: 148
Scythriscicadella (Ragonot)	84: 148; 85: 77
Scythriscicadella (Hübner)	85: 77; 94: 51; 96: 83
Scythriscicadella (Fabricius)	93: 45
Scythriscicadella (Fabricius)	88: 36; 95: 59; 99: 179

Franje 6 (12) – september 2003

Scythris picaepennis (Haworth)	85: 77; 00: 93
Scythris potentillella (Zeller)	96: 83
Scythris siccella (Zeller)	88: 38; 97: 200
CHIMABACHIDAE	
Dasystema salicella (Hübner)	82: 96*; 84: 146*
= <i>Cheimophila salicella</i>	
OECOPHORIDAE	
Batia internella Jäckh	94: 49
Batia lambdella (Donovan)	99: 197
Batia lunaris (Haworth)	86: 53
Borkhausenia fuscescens (Haworth)	85: 74; 00: 93
Borkhausenia luridicomella (H.-S.)	82: 96; 99: 179
Borkhausenia nefrax Hodges	99: 180
Crassa unitella (Hübner)	99: 180
Denisia stipella (Linnaeus)	86: 53
Epicallima formosella (D. & S.)	84: 146*; 86: 53*; 99: 180
= <i>Dafa formosella</i> ; <i>Callima formosella</i>	
Eratophyes amasiella (H.-S.)	84: 146*; 94: 50; 97: 200; 99: 197; 00: 93
= <i>Eratophyes aleatrix</i> Diakonoff	
Esperia sulphurella (Fabricius)	82: 96; 88: 32; 94: 50; 96: 83; 97: 200
Metalampra cinnamomea (Zeller)	82: 96; 85: 74; 86: 53; 99: 197
Pleurota bicostella (Clerck)	92: 55
COLEOPHORIDAE	
Coleophora adjunctella Hodgkinson	84: 145
Coleophora adpersella Benander	82: 95 ; 93: 43; 96: 85 – F: ad: 82: fig. 4
Coleophora ahenella Heinemann	86: 53
Coleophora albicosta (Haworth)	82: 95; 00: 94
Coleophora albicostella (Duponchel)	88: 34
Coleophora albitarsella Zeller	93: 41
Coleophora alnifoliae Barasch	82: 93 ; 00: 93 – F: ad: 82: fig. 1; lv: 82: fig. 9, zak
Coleophora argentula (Stephens)	97: 201; 00: 94
Coleophora artemisiella Scott	88: 34
Coleophora asteris Mühlig	82: 95
Coleophora atriplicis Meyrick	82: 95
Coleophora betulella Heinemann	99: 181
Coleophora binderella (Kollar)	86: 53; 92: 56; 97: 201; 99: 180
Coleophora calycotomella Stainton	86: 53 ; 88: 34; 99: 180 – F: ad: 88: fig. 4; m gen: 88: fig. 6; v gen: 88: fig. 7; lv: 88: fig. 5, zak
Coleophora chalcogrammella Zeller	86: 55; 96: 84

Franje 6 (12) – september 2003

Coleophora conyzae Zeller	84: 145; 93: 42
Coleophora cornutella H.-S.	84: 145; 86: 53
<i>Coleophora coronillae Zellre</i>	00: 94
Coleophora currucipennella Zeller	00: 94
Coleophora devIELla Zeller	82: 96; 84: 145
Coleophora discordella Zeller	86: 55; 94: 50; 00: 94
Coleophora follicularis (Vallot)	00: 94
Coleophora fuscocuprella H.-S.	86: 53
Coleophora galbulipennella Zeller	84: 145*; 86: 55 – F: ad: 86: fig. 10
= <i>Coleophora otitae</i> Zeller	
Coleophora genistae Stainton	86: 55
Coleophora granulata Zeller	88: 34
Coleophora gryphipennella (Hübner)	85: 74
Coleophora hydrolapathella M. Hering	82: 95 – F: ad: 82: fig. 2; lv: 82: fig. 10, zak
Coleophora laricella (Hübner)	93: 42
<i>Coleophora lassella Staudinger</i>	82: 95 ; 85: 74; 96: 84; 00: 94 – F: ad: 82: fig. 5
Coleophora lineolea (Haworth)	86: 53; 95: 60**; 96: 84; 97: 201; 99: 197; 00: 93
** <i>Coleophora lineola</i> , misspelling	
Coleophora lithargyrinella Zeller	86: 55
Coleophora lixella Zeller	82: 95
<i>Coleophora maritimella Newman</i>	82: 96 ; 84: 145
Coleophora mayrella (Hübner)	97: 201
Coleophora niveicostella Zeller	97: 201
Coleophora ochripennella Zeller	88: 34; 95: 59
Coleophora orbitella Zeller	00: 93
Coleophora otidipennella (Hübner)	00: 94
Coleophora pennella (D. & S.)	96: 84
Coleophora peribenanderi Toll	86: 55; 96: 84
Coleophora prunifoliae Doets	82: 95; 99: 180
Coleophora salicorniae Hein. & Wocke	82: 96
Coleophora salinella Stainton	84: 145
Coleophora serpylletorum E. Hering	86: 55 – F: ad: 86: fig. 9; lv: 86: fig. 11, zakken
Coleophora siccifolia Stainton	84: 145; 86: 53; 93: 41
Coleophora solitariella Zeller	85: 74
Coleophora sternipennella (Zetterstedt)	93: 42
Coleophora taeniipennella H.-S.	00: 94
Coleophora tamesis Waters	86: 55*; 94: 50; 96: 84
= <i>Coleophora cratipennella</i> (Clemens)	
<i>Coleophora tanacetii Mühlig</i>	82: 95 ; 88: 34; 93: 43; 94: 50 – F: ad: 82: fig. 6
Coleophora therinella Tengström	86: 55

Franje 6 (12) – september 2003

Coleophora trigeminella Fuchs	93: 41; 96: 83
Coleophora trochilella (Duponchel)	93: 42; 97: 201
Coleophora versurella Zeller	00: 94
Coleophora vestianella (Linnaeus)	93: 42
Coleophora vicicella (Hübner)	86: 55
Coleophora violacea (Ström)	86: 53; 94: 50
Coleophora zelleriella Heinemann	82: 95 ; 93: 42; 95: 60; 99: 197; 00: 94 – F: ad: 82: fig. 3
Goniodoma limoniella (Stainton)	82: 93
MOMPHIDAE	
Mompha bradleyi Riedl	93: 44 – F: ad: 93: fig. 7
Mompha conturbatella (Hübner)	88: 36
Mompha divisella H.-S.	88: 36
Mompha idaei (Zeller)	88: 36
Mompha lacteella Stephens	82: 98 ; 85: 76; 88: 36 (nieuw gemeld in 1982, vervallen in 1988: verkeerd gedetermineerde <i>M. propinquella</i>)
Mompha locupletella (D. & S.)	86: 56; 95: 60; 00: 94
Mompha miscella (D. & S.)	99: 181
Mompha propinquella (Stainton)	88: 36*; 85: 76*; 00: 94 – F: v gen: 82: [<i>Mompha lacteella</i> , verk. determinatie] fig. 12
Mompha sturnipennella (Treitschke)	99: 181
Mompha subbistrigella (Haworth)	86: 56; 95: 60; 00: 94
BLASTOBASIDAE	
Hypatopa inunctella (Zeller)	82: 98; 84: 148
AUTOSTICHIDAE	
Oegoconia deauratella (H.-S.)	86: 56; 99: 197
Oegoconia quadripuncta (Haworth)	86: 56
AMPHISBATIDAE	
Amphisbatis incongruella (Stainton)	82: 96
Pseudatemelia latipennella (Jäckh)	86: 52 ; 97: 202 – F: ad: 86: fig. 14; m gen: 86: fig. 3; v gen: 86: fig. 4
Pseudatemelia subochreella (Doubleday)	96: 85
COSMOPTERIGIDAE	
Sorhagenia janiszewskae Riedl	84: 148; 96: 85; 99: 181
Panalia nodosella (Bruand)	86: 57
Panalia schwarzella (Fabricius)	85: 77*; 93: 45*; 96: 85 = <i>Panalia latreillella</i> Curtis
Cosmopterix lienigiella Lienig & Zeller	82: 98; 88: 36; 95: 60

Franje 6 (12) – september 2003

Cosmopterix scribaiella Zeller	85: 77; 94: 51; 96: 86; 97: 202
Cosmopterix zieglerella (Hübner)	84: 148; 85: 76
GELECHIIDAE	
Altenia scriptella (Hübner)	93: 45* – F: ad: 93: fig. 8; m gen: 93: fig. 5; v gen: 93: fig. 6
= <i>Teleiodes scriptella</i>	
Anacampsis temerella (Lienig & Zeller)	84: 148; 97: 205
Anarsia lineatella Zeller	85: 76; 95: 62
Apatetris kinkerella (Snellen)	82: 98; 88: 39 – F: ad: 82: fig. 8
Argolamprotes micella (D. & S.)	82: 97; 95: 61
Aristotelia brizella (Treitschke)	82: 98; 85: 75
Aristotelia subdecurtella (Stainton)	99: 181
Aroga velocella (Zeller)	99: 184
Athrips mouffetella (Linnaeus)	97: 205
Brachmia inornatella (Douglas)	88: 42; 96: 87
Bryotropha affinis (Haworth)	99: 197
Bryotropha desertella (Douglas)	86: 56
Bryotropha domestica (Haworth)	85: 76
Bryotropha galbanella (Zeller)	82: 98
Bryotropha similis (Stainton)	99: 197
Bryotropha terrella (D. & S.)	99: 197
Carpatolechia aenigma (Sattler)	00: 95 – F: ad: 00: fig. 11
Carpatolechia decorella (Haworth)	99: 183
Carpatolechia fugacella (Zeller)	85: 76* ; 00: 95 – F: ad: 85: fig. 5; v gen: 85: fig. 6
= <i>Teleiodes fugacella</i>	
Carpatolechia notatella (Hübner)	86: 55*
= <i>Teleiodes notatella</i>	
Carpatolechia proximella (Hübner)	92: 58; 97: 204 – F: ad: 92: fig. 2; m gen: 92: fig. 5; v gen: 92: fig. 6
= <i>Teleiodes proximella</i>	
Caryocolum alsinella (Zeller)	86: 56; 95: 62; 99: 197
Caryocolum blandella (Douglas)	86: 56; 96: 86; 99: 185
Caryocolum blandulella (Tutt)	82: 98; 86: 56; 94: 56; 00: 96 – F: ad: 00: fig. 13; m gen: 00: fig. 16; v gen: 00: fig. 17
Caryocolum cauligenella (Schmid)	94: 57
Caryocolum fraternella (Douglas)	94: 57 – F: ad: 94: fig. 20; m gen: 94: fig. 21; v gen: 94: fig. 22
Caryocolum proxima (Haworth)	00: 96 – F: ad: 00: fig. 12; m gen: 00: fig. 14; v gen: 00: fig. 15
Chionodes electella (Zeller)	82: 98; 84: 147; 95: 61; 97: 205
Chionodes fumatella (Douglas,)	99: 197
Chionodes tragicella (Heyden)	84: 147 ; 86: 56
Chrysoestia drurella (Fabricius)	00: 95 – F: lv: 00: fig. 10, bladmijn
Chrysoestia sexguttella (Thunberg)	00: 95 – F: lv: 00: fig. 9, bladmijn

Franje 6 (12) – september 2003

<i>Eulamprotes immaculatella</i> (Douglas)	00: 95
Eulamprotes wilkella (Linnaeus)	99: 182
Gelechia muscosella Zeller	84: 147 ; 86: 56; 94: 55; 97: 204; 00: 96
Gelechia nigra (Haworth)	86: 56; 92: 58; 99: 183; 00: 96
Gelechia rhombella (D. & S.)	97: 204
Gelechia rhombelliformis Staudinger	86: 56; 94: 55; 97: 204
Gelechia senticetella (Staudinger)	86: 56 ; 88: 41; 96: 86; 97: 204; 99: 197 – F: ad: 86: fig. 6; m gen: 86: fig. 12; v gen: 86: fig. 13
Gelechia sororculella (Hübner)	99: 183
Gnorimoschema herbichii (Nowicki)	82: 98 ; 86: 56; 93: 47 – F: ad: 82: fig. 7; v gen: 82: fig. 11
Helcystogramma lutatella (H.-S.)	99: 185 – F: ad: 99: fig. 8: 1e tergiet
Helcystogramma rufescens (Haworth)	99: 185 – F: ad: 99: fig. 9: 1e tergiet
Isophrictis striatella (D. & S.)	99: 181
Metzneria aestivella (Zeller)	86: 55
Metzneria metzneriella (Stainton)	82: 97; 84: 146; 86: 55
Mirificarma eburnella (D. & S.)	99: 183
Mirificarma interrupta (Curtis)	96: 86; 97: 204
Monochroa arundinetella (Stainton)	94: 51 ; 99: 182 – F: ad: 94: fig. 9; m gen: 94: fig. 5; v gen: 94: fig. 6 86: 55; 88: 38; 94: 52; 99: 182
Monochroa conspersella (H.-S.)	99: 181
Monochroa cytisella (Curtis)	85: 75; 86: 55; 94: 52; 99: 182
Monochroa hornigi (Staudinger)	88: 38 ; 97: 202; 00: 95 – F: ad: 88: fig. 12; m gen: 88: fig. 13, 14; v gen: 88: fig. 15
Monochroa niphognatha (Gozmány)	84: 146 ; 88: 38
[nieuw gemeld in 1984, vervallen in 1988: verkeerd gedet. <i>M. moyses</i>]	
Monochroa palustrella (Douglas)	95: 61
Monochroa suffusella (Douglas)	82: 97; 99: 182 – F: ad: 94: fig. 10; m gen: 94: fig. 7; v gen: 94: fig. 8 84: 146; 88: 38 – F: ad: 88: fig. 11; m gen: 88: fig. 8, 9; v gen: 88: fig. 10
Monochroa tetragonella (Stainton)	84: 147
Neofriseria singula (Staudinger)	97: 203
Parachronistis albiceps (Zeller)	92: 59; 97: 206
Pexicopia malvella (Hübner)	88: 41; 93: 49; 95: 62; 96: 87; 97: 206; 99: 197
Platyedra subcinerea (Haworth)	93: 47; 94: 53 – ad: 94: fig. 11; m gen: 94: fig. 14; v gen: 94: fig. 15
Prolita sexpunctella (Fabricius)	93: 47; 94: 53 – ad: 94: fig. 12; m gen: 94: fig. 16; v gen: 94: fig. 17; krt: 94: fig. 13
Prolita solutella (Zeller)	

Franje 6 (12) – september 2003

Psoricoptera gibbosella (Zeller)	99: 183; 00: 96
Ptocheuusa paupella (Zeller)	82: 97; 84: 147; 88: 39
Scrobipalpa acuminatella (Sircom)	82: 98; 97: 205; 99: 184
Scrobipalpa artemisiella (Treitschke)	93: 47; 99: 184
Scrobipalpa costella (Humphr. & Westw.)	99: 184
Scrobipalpa instabilella (Douglas)	93: 48; 97: 205
Scrobipalpa nitentella (Fuchs)	93: 48; 96: 86
Scrobipalpa obsoletella (Fischer v. R.)	99: 185
Scrobipalpa ocellatella (Boyd)	99: 185
Scrobipalpa proclivella (Fuchs)	86: 56; 93: 47; 95: 61; 99: 185
Scrobipalpa samadensis (Pfaffenzeller)	93: 48
Scrobipalpula psilella (H.-S.)	94: 56; 95: 61
[als nieuw gemeld in 1994, vervallen in 1995: verkeerd gedetermineerde <i>S. tussilaginis</i>]	
Scrobipalpula tussilaginis (Stainton)	95: 61 – F: ad: 94: fig. 18*; 95: fig. 9; m gen: 94: fig. 19*; v gen: 95: fig. 3
[= <i>Scrobipalpula psilella</i> , verkeerde determinatie]	
Stenolechia gemmella (Linnaeus)	97: 203 – ad: 97: fig. 4
Stenolechiodes pseudogemmellus Elsner	97: 203 – F: ad: 97: fig. 3
Teleiodes flavimaculella (H.-S.)	88: 39 – F: ad: 88: fig. 19; m gen: 88: fig. 20; v gen: 88: fig. 21
Teleiodes luculella (Hübner)	88: 41 – F: ad: 88: fig. 18; m gen: 88: fig. 16; v gen: 88: fig. 17
Teleiodes saltuum (Zeller)	85: 75; 86: 56; 92: 58; 94: 53 – F: ad: 85: fig. 2; 92: fig. 7; m gen: 85: fig. 3 (ondersteboven afgedrukt); 92: fig. 8; v gen: 85: fig. 4; 92: fig. 9
Teleiodes vulgella (D. & S.)	97: 204
Teleiodes wagae (Nowicki)	84: 147; 85: 75; 92: 58; 97: 204; 99: 183 – F: ad: 84: fig. 10; 92: fig. 1; m gen: 92: fig. 3; v gen: 92: fig. 4
Telephila schmidtellus (Heyden)	82: 90
Thiotricha subocellea (Stephens)	86: 56*; 88: 41*; 99: 186
= <i>Reuttia subocellea</i>	
TORTRICIDAE	
Acleris abietana (Hübner)	86: 57
Acleris aspersana (D. & S.)	82: 98
Acleris cristana (D. & S.)	92: 60; 94: 57**; 97: 207 – F: ad: 92: fig. 10; 92: fig. 11 ; m gen: 92: fig. 14; v gen: 92: fig. 16
<i>Acleris epistana</i> , misspelling **	
Acleris ferrugana (D. & S.)	85: 77
Acleris hastiana (Linnaeus)	92: 60 – F: ad: 92: fig. 12; m gen: 92: fig. 15; v gen: 92: fig. 17, 18

Franje 6 (12) – september 2003

<i>Acleris lorquiniana</i> (Duponchel)	82: 99
<i>Acleris permutana</i> (Duponchel)	82: 99; 88: 42
<i>Acleris scabrana</i> (D. & S.)	92: 59 – F: ad: 92: fig. 13; m gen: 92: fig. 19; v gen: 92: fig. 20
<i>Adoxophyes orana</i> (Fischer von R.)	00: 98
<i>Aethes beatricella</i> (Walsingham)	93: 49 ; 94: 57 – F: ad: 93: fig. 10; m gen: 93: fig. 11; v gen: 93: fig. 12
<i>Aethes cnicana</i> (Westwood)	86: 59
<i>Aethes dilucidana</i> (Stephens)	82: 101; 85: 79; 93: 51; 00: 98 – F: ad: 93: fig. 13
<i>Aethes flagellana</i> (Duponchel)	93: 49; 97: 206 – F: ad: 93: fig. 9
<i>Aethes francillana</i> (Fabricius)	93: 51 – F: ad: 93: fig. 14
<i>Aethes margaritana</i> (Haworth)	00: 98
<i>Aethes rubigana</i> (Treitschke)	99: 187
<i>Aethes rutilana</i> (Hübner)	82: 101; 85: 79; 99: 187
<i>Aethes triangulana</i> (Treitschke)	82: 100 – F: ad: 82: fig. 15
<i>Aethes williana</i> (Brahm)	84: 150
<i>Agapeta hamana</i> (Linnaeus)	99: 187
<i>Ancylis achatana</i> (D. & S.)	99: 197
<i>Ancylis apicella</i> (D. & S.)	96: 89; 97: 210
<i>Ancylis laetana</i> (Fabricius)	84: 150; 94: 60
<i>Ancylis paludana</i> Barrett	95: 63
<i>Ancylis tineana</i> (Hübner)	82: 100; 85: 78
<i>Ancylis uncella</i> (D. & S.)	94: 60
<i>Ancylis unculana</i> (Haworth)	97: 210
<i>Ancylis unguicella</i> (Linnaeus)	99: 190
<i>Ancylis upupana</i> (Treitschke)	84: 150
<i>Aphelia ochreana</i> (Hübner)	96: 88
<i>Aphelia paleana</i> (Hübner)	00: 98
<i>Apotomis infida</i> (Heinrich)	94: 59; 95: 63; 97: 207 – F: ad: 94: fig. 27; m gen: 97: fig. 5; v gen: 94: fig. 23
<i>Apotomis lineana</i> (D. & S.)	94: 59; 97: 207
<i>Apotomis semifasciana</i> (Haworth)	94: 59
<i>Apotomis sororculana</i> (Zetterstedt)	93: 51
<i>Apotomis turbidana</i> (Hübner)	97: 207
<i>Archips oporana</i> (Linnaeus)	99: 188
<i>Argyroploce arbutella</i> (Linnaeus)	92: 62 ; 93: 51; 94: 59; 95: 63; 96: 88 – F: ad: 92: fig. 21; m gen: 92: fig. 24; v gen: 92: fig. 25
<i>Bactra suaedana</i> Bengtsson	96: 88
<i>Blastesthia posticana</i> (Zetterstedt)	82: 100; 93: 52; 97: 210
<i>Blastesthia turionella</i> (Linnaeus)	85: 78
<i>Cacocimorpha pronubana</i> (Hübner)	85: 77; 94: 57; 99: 188
<i>Capua vulgana</i> (Frölich)	99: 188

Franje 6 (12) – september 2003

Celypha rosaceana (Schläger)	84: 150; 93: 51 – F: m gen: 84: fig. 13; v gen: 84: fig. 14
Celypha siderana (Treitschke)	86: 59*; 94: 59*; 96: 88; 97: 208
= <i>Olethreutes siderana</i>	
Celypha striana (D. & S.)	99: 197
Clavigesta purdeyi (Durrant)	82: 99; 84: 149
Clavigesta sylvestrana (Curtis)	84: 149
Clepsis rurinana (Linnaeus)	82: 98
Clepsis senecionana (Hübner)	82: 98; 88: 42; 00: 98
Cnephasia genitalana Pierce & Metcalfe	88: 42; 96: 87; 99: 187
Cochylidia richteriana (Fischer v. R.)	99: 187 – F: ad: 99: fig. 10, 11; m gen: 99: fig. 12, 13; v gen: 99: fig. 14
Cochylidia rupicola (Curtis)	97: 206
Cochylimorpha alternana (Stephens)	86: 59
Cochylis atricapitana (Stephens)	85: 79
Cochylis dubitana (Hübner)	99: 197
Cochylis pallidana Zeller	00: 98
Cochylis roseana (Haworth)	96: 87
Commophila aeneana (Hübner)	85: 79 – F: ad: 85: fig. 7
Crocidosema plebejana Zeller	82: 100 – F: ad: 82: fig. 14; v gen: 82: fig. 13
<i>Cydia amplana (Hübner)</i>	88: 43 ; 96: 89; 97: 210; 99: 191 – F: krt: 99: fig. 15
Cydia conicolana (Heylaerts)	86: 59; 00: 99
Cydia coniferana (Saxesen)	85: 78
Cydia fagiglandana (Zeller)	93: 52
Cydia illutana (H.-S.)	93: 52
Cydia indivisa (Danilevsky)	82: 99
Cydia microgrammana (Guenée)	84: 149*; 96: 89
= <i>Collicularia microgrammana</i>	
Cydia nigricana (Fabricius)	97: 210
Cydia pactolana (Zeller)	82: 99; 00: 99
Cydia saltitans (Westwood)	84: 148
Cydia servillana (Duponchel)	82: 99; 96: 89
Cydia strobilella (Linnaeus)	96: 89
Cydia succedana (D. & S.)	00: 99
Cydia zebeana (Ratzeburg)	82: 99
Cymolomia hartigiana (Saxesen)	99: 188
Dichelia histrionana (Frölich)	86: 57; 99: 197
Dichrorampha aeratana (Pierce & Metcalfe)	86: 58
Dichrorampha agilana (Tengström)	82: 99; 97: 213; 99: 192
Dichrorampha alpigenana (Heinemann)	86: 59
Dichrorampha alpinana (Treitschke)	95: 63; 96: 91; 97: 212 – F: ad: 96: fig. 8; m gen: 96: fig. 11; v gen: 96: fig. 12

Franje 6 (12) – september 2003

Dichrorampha consortana (Stephens)	88: 43 ; 93: 53 – F: ad: 88: fig. 26; m gen: 88: fig. 23; v gen: 88: fig. 24
Dichrorampha flavidorsana Knaggs	85: 77 – F: ad: 96: fig. 7; m gen: 96: fig. 9; v gen: 96: fig. 10
Dichrorampha plumbagana (Treitschke)	00: 100
Dichrorampha plumbana (Scopoli)	86: 58
Dichrorampha sedatana Busck	86: 58
Eana incanana (Stephens)	86: 57; 88: 42; 95: 64
Eana osseana (Scopoli)	95: 64
Endothenia gentianaeana (Hübner)	00: 98
Endothenia marginana (Haworth)	85: 78
Endothenia nigricostana (Haworth)	82: 100; 84: 150
Endothenia oblongana (Haworth)	97: 207; 00: 98
Endothenia ustulana (Haworth)	85: 78; 95: 63; 00: 98
Epiblema cnicicolana (Zeller)	88: 43; 99: 189 – F: ad: 88: fig. 25; m gen: 88: fig. 22
Epiblema costipunctana (Haworth)	82: 100
Epiblema grandaevana (Lienig & Zeller)	86: 59
Epiblema graphana (Treitschke)	82: 100; 85: 78; 94: 60; 99: 190
Epiblema sticticana (Fabricius)	00: 99
Epiblema turbidana (Treitschke)	86: 59; 96: 89; 00: 99
Epinotia abbreviana (Fabricius)	99: 197
Epinotia fraternana (Haworth)	85: 78; 99: 189
Epinotia granitana (H.-S.)	85: 78
Epinotia maculana (Fabricius)	82: 100
Epinotia nanana (Treitschke)	97: 209
<i>Epinotia signatana (Douglas)</i>	00: 98 – F: v gen: 00: fig. 18
<i>Epinotia thapsiana (Zeller)</i>	84: 150 – F: ad: 84: fig. 11; m gen: 84: fig. 12
Eucosma catoptrana (Rebel)	94: 61 – F: ad: 94: fig. 28; m gen: 94: fig. 24
Eucosma conterminana (Guenée)	97: 209
Eucosma lacteana (Treitschke)	82: 100*; 84: 149*; 85: 78*; 00: 99
= <i>Eucosma maritima</i> (Humphreys & Westwood)	
Eucosma metzneriana (Treitschke)	82: 100; 93: 52
Eucosma obumbratana (Lienig & Zeller)	97: 209
Eucosma tripoliana (Barrett)	97: 209
Eucosmomorpha albersana (Hübner)	82: 99
Eudemis porphyrana (Hübner)	93: 52; 99: 188 – F: ad: 93: fig. 15; m gen: 93: fig. 17; v gen: 93: fig. 18
Eudemis profundana (D. & S.)	93: 52; 96: 88 – F: ad: 93: fig. 16; m gen: 93: fig. 19; v gen: 93: fig. 20
Eupoecilia angustana (Hübner)	99: 187

Franje 6 (12) – september 2003

Grapholita funebrana (Treitschke)	85: 78*
= <i>Cydia funebrana</i>	
Grapholita gemmiferana (Treitschke)	86: 59* ; 92: 64* – F: ad: 86: fig. 15; 92:
= <i>Cydia gemmiferana</i>	fig. 22, 23; m gen: 92: fig. 26; v gen: 92:
	fig. 27
Grapholita jungiella (Linnaeus)	00: 99*
= <i>Cydia jungiella</i>	
Grapholita lobarzewskii (Nowicki)	94: 6*
= <i>Cydia lobarzewskii</i>	
Grapholita molesta (Busck)	94: 61* – F: ad: 94: fig. 29; m gen: 94:
= <i>Cydia molesta</i>	fig. 25; v gen: 94: fig. 26
Grapholita orobana (Treitschke)	86: 59*
= <i>Cydia orobana</i>	
Grapholita tenebrosana (Duponchel)	97: 210*; 99: 190*
= <i>Cydia tenebrosana</i>	
Gravarmata margarotana (Hein.)	95: 63
Gynnidomorpha minimana (Caradja)	86: 59*
= <i>Phalonidia minimana</i>	
Gynnidomorpha permixtana (D. & S.)	84: 150*; 88: 42*
= <i>Phalonidia permixtana</i>	
Gynnidomorpha vectisana (Humphr. & W.)	93: 49*; 95: 62*; 96: 87
= <i>Phalonidia vectisana</i>	
Gypsonoma minutana (Hübner)	97: 209
Hedya ochroleucana (Frölich)	97: 208; 99: 197
Isotrias rectifasciana (Haworth)	86: 57; 94: 59
Lobesia abscisana (Doubleday)	82: 100
Lozotaenoides formosana (Geyer)	86: 57; 93: 49; 95: 62; 96: 88
Neosphaleroptera nubilana (Hübner)	92: 59
Olindia schumacherana (Fabricius)	86: 57
Orthotaenia undulana (D. & S.)	97: 208
Pammene agnotana Rebel	82: 99; 84: 149; 97: 211
Pammene albuginana (Guenée)	82: 99; 85: 78; 00: 99
Pammene aurana (Fabricius)	99: 191
Pammene aurita Razowski	82: 99*; 84: 149*; 86: 59*; 99: 191
= <i>Pammene aurantiana</i> (Staudinger)	
Pammene gallicana (Guenée)	97: 211; 00: 99
Pammene germmana (Hübner)	86: 59 ; 92: 63; 96: 90; 97: 211 – F: ad:
	86: fig. 17; 96: fig. 4; m gen: 96: fig. 5;
	v gen: 96: fig. 6
Pammene ignorata Kuznetsov	86: 59 – F: ad: 86: fig. 16
Pammene inquilina T. Fletcher	82: 99; 99: 191
Pammene juniperana (Millière)	82: 99
Pammene obscurana (Stephens)	99: 191
Pammene oxsenheimeriana (L. & Zeller)	82: 99; 97: 211

Franje 6 (12) – september 2003

Pammene populana (Fabricius)	82: 99; 85: 78; 00: 99
Pammene regiana (Zeller)	85: 78; 99: 191
Pammene spiniana (Duponchel)	00: 99
Pammene trauniana (D. & S.)	82: 99; 84: 149
Periclepsis cinctana (D. & S.)	82: 98
Phalonidia affinitana (Douglas)	85: 79
Phalonidia manniana (Fischer v. R.)	99: 186
Phtheochroa rugosana (Hübner)	00: 98
Phtheochroa sodaliana (Haworth)	86: 59*; 88: 42*
= <i>Trachysmia sodaliana</i>	
Piniphila bifasciana (Haworth)	99: 197
Priesterognatha fuligana (D. & S.)	88: 42; 97: 208
Priesterognatha penthinana (Guenée)	82: 90; 88: 43
Pseudohermenias abietana (Fabricius)	84: 150*; 86: 59
= <i>Pseudohermenias claustraliana</i> (Saxsen)	
Rhopobota ustomaculana (Curtis)	82: 100; 85: 78
Rhyacionia buoliana (D. & S.)	99: 197
Rhyacionia duplana (Hübner)	92: 63
Sparganothis pilleriana (D. & S.)	86: 57; 97: 207
Spatalistis bifasciana (Hübner)	86: 57; 97: 206
Stictea mygindiana (D. & S.)	85: 79
Strophedra weirana (Douglas)	96: 90; 99: 192
Thiodia citrana (Hübner)	99: 197
<i>Zeiraphera rufimitrana (H.-S.)</i>	97: 209
CHOREUTIDAE	
Prochoreutis myllerana (Fabricius)	82: 93; 96: 92
Prochoreutis sehestediana (Fabricius)	84: 144; 95: 64
SCHRECKENSTEINIIDAE	
Schreckensteinia festaliella (Hübner)	00: 100
EPRMENIIDAE	
Epermenia chaerophyllella (Goeze)	82: 93; 86: 57; 94: 62; 99: 192 – F: krt: 99: fig. 16
Epermenia falciformis (Haworth)	94: 62; 95: 65; 00: 100 – F: ad: 95: fig. 11; m gen: 95: fig. 4; v gen: 95: fig. 5; krt: 95: fig. 14; vl: 95: fig. 12
Epermenia illigerella (Hübner)	84: 145; 95: 65 – F: ad: 95: fig. 10; m gen: 95: fig. 6; v gen: 95: fig. 7; krt: 95: fig. 15; vl: 95: fig. 13
Phaulernis dentella (Zeller)	82: 93; 94: 62; 96: 93
Phaulernis fulviguttella (Zeller)	86: 57

Franje 6 (12) – september 2003

PTEROPHORIDAE

<i>Agdistis adactyla</i> (Hübner)	99: 192
<i>Agdistis bennetii</i> (Curtis)	82: 102; 86: 60
<i>Amblyptilia acanthadactyla</i> (Hübner)	86: 60; 93: 53; 94: 62
<i>Buckleria paludum</i> (Zeller)	92: 65; 96: 93
<i>Capperia britanniodactylus</i> (Gregson)	85: 80; 99: 192
<i>Cnaemidophorus rhododactyla</i> (D. & S.)	94: 62; 97: 213; 99: 197
<i>Hellinsia carphodactyla</i> (Hübner)	99: 193
<i>Marasmarcha lunaedactyla</i> (Haworth)	96: 93
<i>Merrifieldia baliodactylus</i> (Zeller)	84: 152*; 85: 80*
= <i>Pterophorus baliodactylus</i>	
<i>Merrifieldia leucodactyla</i> (D. & S.)	86: 60*
= <i>Pterophorus leucodactyla</i>	
<i>Oidaematophorus lithodactyla</i> (Treitschke)	88: 44; 99: 193; 00: 100
<i>Ovendenia lienigianus</i> (Zeller)	97: 213
<i>Oxyptilus chrysodactyla</i> (D. & S.)	99: 197
<i>Oxyptilus distans</i> (Zeller)	92: 64*; 99: 197
= <i>Crombrugghia distans</i>	
<i>Platyptilia capnodactylus</i> (Zeller)	96: 93
<i>Platyptilia isodactylus</i> (Zeller)	82: 102; 86: 60
<i>Stenoptilia pterodactyla</i> (Linnaeus)	97: 213; 99: 197
<i>Stenoptilia zophodactylus</i> (Duponchel)	85: 80

PYRALIDAE

<i>Acentria ephemerella</i> (D. & S.)	99: 194
<i>Achroia grisella</i> (Fabricius)	86: 60
<i>Acrobasis sodalella</i> Zeller	99: 193
<i>Agriphila deliella</i> (Hübner)	99: 197
<i>Agriphila latistria</i> (Haworth)	99: 197
<i>Algedonia terrealis</i> (Treitschke)	82: 102*; 96: 94; 99: 196
= <i>Mutuuraia terrealis</i>	
<i>Amyeolois transitella</i> (Walker)	00: 100 – F: ad: 00: fig. 19; m gen: 00: fig. 20
<i>Aphomia zelleri</i> Joannis	84: 151*; 85: 79*; 99: 197
= <i>Melissoblaptis zelleri</i>	
<i>Apomyelois bistriatella</i> (Hulst)	99: 194
<i>Assara terebrella</i> (Zincken)	82: 101
<i>Atralata albofascialis</i> (Treitschke)	95: 67
<i>Catoptria falsella</i> (D. & S.)	86: 60
<i>Catoptria osthelderi</i> (Lattin)	82: 101; 84: 151; 86: 60
<i>Catoptria verellus</i> (Zincken)	96: 94
<i>Chilo phragmitella</i> (Hübner)	99: 197
<i>Crambus silvella</i> (Hübner)	95: 67; 99: 194
<i>Cryptoblabes bistriga</i> (Haworth)	86: 60; 97: 213

Franje 6 (12) – september 2003

Diasemiopsis ramburialis (Duponchel)	84: 152; 99: 196
Donacaula mucronella (D. & S.)	85: 80; 99: 194
Duponchelia fovealis Zeller	92: 66 ; 95: 68; 00: 101 – F: ad: 92: fig. 28, 29; m gen: 92: fig. 30; v gen: 92: fig. 31
Ebulea crocealis (Hübner)	82: 102; 86: 60
Eccopisa effractella Zeller	88: 44 – F: ad: 88: fig. 27; m gen: 88: figs. 28-30; v gen: 88: fig. 31
Elegia similella (Zincken)	95: 67*
= <i>Microthrix similella</i>	
Ephestia elutella (Hübner)	00: 101
Ephestia parasitella Staudinger	93: 53; 95: 67; 96: 94
Etiella zinckenella (Treitschke)	88: 44 ; 93: 53 – F: ad: 88: fig. 32
Eudonia lineola (Curtis)	96: 94
Euzophera pinguis (Haworth)	99: 197
Evergestis extimalis (Scopoli)	99: 194
Evergestis limbata (Linnaeus)	85: 80; 86: 60; 94: 63; 97: 214; 99: 194 – F: krt: 99: fig. 17
Friedlanderia cicatricella (Hübner)	96: 94; 97: 214
Glyptoteles leucacrinella Zeller	82: 101; 84: 152; 97: 213
Homoeosoma nebulella (D. & S.)	92: 65; 94: 63; 95: 67
Homoeosoma sinuella (Fabricius)	96: 93; 97: 213
Loxostege sticticalis (Linnaeus)	99: 195 – F: krt: 99: fig. 19
Merulempista wolschrijni Asselbergs	96: 93
Nascia ciliaris (Hübner)	84: 152; 94: 63
Nephoterix angustella (Hübner)	82: 101*
= <i>Alispa angustella</i>	
Nyctegretis lineana (Scopoli)	84: 152*
= <i>Nyctegretis achatinella</i> (Hübner)	
Paratalanta pandalis (Hübner)	86: 60*
= <i>Microstega pandalis</i>	
Pediasia aridella (Thunberg)	82: 101; 84: 152
Pediasia contaminella (Hübner)	84: 152; 99: 197
Perinephela lancealis (D. & S.)	97: 214
Phlyctaenia perlucidalis (Hübner)	86: 60
Phlyctaenia stachydalis (Germar)	99: 196
Phycitodes saxicola (Vaughan)	97: 213; 00: 101
Pima boisduvaliella (Guenée.)	86: 60
Platytes cerussella (D. & S.)	86: 60; 00: 101
Psammotis pulveralis (Hübner)	86: 60
Pyrausta purpuralis (Linnaeus)	82: 102
Salebriopsis albicilla (H.-S.)	84: 152; 85: 80; 92: 65
Sciota rhenella (Zincken)	85: 80; 00: 100
Sclerocona acutella (Eversmann)	99: 196

Franje 6 (12) – september 2003

Scoparia basistrigalis Knaggs	95: 67
Scoparia subfusca Haworth	82: 101; 84: 152
Selagia argyrella (D. & S.)	99: 193
Sitochroa verticalis (Linnaeus)	93: 53; 99: 195
Thaumatotibia leucotetra (Meyrick)	97: 211 – F: ad: 97: fig. 6, 7; m gen: 97: fig. 8; v gen: 97: fig. 9
Trachycera marmorea (Haworth) = <i>Numonia marmorea</i>	85: 80*; 99: 193
Udea ferrugalis (Hübner)	00: 101
Udea lutealis (Hübner)	82: 102; 84: 152; 99: 195 – F: krt: 99: fig. 18
Vitula bivielia (Zeller)	82: 101; 93: 53; 97: 214; 99: 194
Witlesia pallida (Curtis) = <i>Eudonia pallida</i>	85: 80*; 99: 197

Literatuur

- Gielis C, Huisman KJ, Kuchlein JH, Nieuwerkerken EJ van, Wolf HW van der & Wolschrijn JB 1985. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland, voornamelijk in 1982 en 1983 (Lepidoptera). Entomologische Berichten 45: 89-104.
- Huisman KJ, Kuchlein JH, Nieuwerkerken EJ van, Wolf HW van der, Wolschrijn JB & Gielis C 1986. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland, voornamelijk in 1984 (Lepidoptera). Entomologische Berichten 46: 137-156.
- Huisman KJ & Koster JC 1994. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland in de jaren 1988-1991 (Lepidoptera). Entomologische Berichten 54: 29-47.
- Huisman KJ & Koster JC 1995. Interessante Microlepidoptera uit Nederland in het jaar 1992 (Lepidoptera). Entomologische Berichten 55: 53-67.
- Huisman KJ & Koster JC 1996. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland in het jaar 1993 (Lepidoptera). Entomologische Berichten 56: 37-55.
- Huisman KJ & Koster JC 1997. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland in het jaar 1994 (Lepidoptera). Entomologische Berichten 57: 45-65.
- Huisman KJ & Koster JC 1998. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland in het jaar 1995 (Lepidoptera). Entomologische Berichten 58: 53-69.
- Huisman KJ & Koster JC 1999. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland in het jaar 1996 (Lepidoptera). Entomologische Berichten 59: 77-95.
- Huisman KJ & Koster JC 2000. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland in hoofdzaak van de jaren 1997 en 1998 (Lepidoptera). Entomologische Berichten 60: 193-216.
- Huisman KJ, Koster JC, Nieuwerkerken EJ van & Ulenberg SA 2001. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland in het jaar 1999 (Lepidoptera). Entomologische Berichten 61: 169-199.
- Huisman KJ, Koster JC, Nieuwerkerken EJ van & Ulenberg SA 2003. Microlepidoptera in Nederland in 2000. Entomologische Berichten 62: 88-102.

Franje 6 (12) – september 2003

- Karsholt O & Razowski J (red.) 1996. The Lepidoptera of Europe. A distributional checklist. Apollo Books.
- Kuchlein JH, Gielis C, Huisman KJ, Nieuwerkerken EJ van, Wolf HW van der & Wolschrijn JB 1988. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland, voornamelijk in 1985 (Lepidoptera). Entomologische Berichten 48: 69-81.
- Nieuwerkerken EJ van, Gielis C, Huisman KJ, Koster JC, Kuchlein JH, Wolf HW van der & Wolschrijn JB 1993. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland (Lepidoptera). Nederlandse Faunistische Mededelingen 5: 47-62.

Summary

This list provides an index to all species treated in the annual reports of Microlepidoptera in the Netherlands between 1982 and 2000. In these 658 species were treated of which 71 constitute new faunal records, albeit that three of these had to be withdrawn later as misidentifications. The list is based on an excel file that is available for interested people. Nomenclature follows Karsholt & Razowski (1996), with exception of a few groups for which sources were listed in the last survey (Huisman et al. 2003). Order is alphabetic within families. A **bold name and reference** refer to a first record for the Netherlands, **bold and italic refer** to the publication of a reference to such a record in another paper. The two-digit numbers refer to the first year of a given review, a list of these can be found under “Betekenis cijfers” and the list of references. Explanation of abbreviations:

ad	adult
F:	Figures
krt	map
lv	larva/catterpillar
m gen	male genitalia
v gen	female genitalia
vl	graph of flying period
*	In this issue with a different genus or species name, given as synonym <i>in italics</i>

OPROEP

Sinds enige tijd ben ik op zoek naar het volgende rapport en zou dat graag te leen of te koop aangeboden krijgen:

Peerdeman, M.P., 1963. Entomologische inventarisatie van het duingebied van Zeeuws-Vlaanderen. RIVON-rapport no. 82.

Het rapport is niet aanwezig bij de NEV in Amsterdam, Naturalis in Leiden, Stichting Het Zeeuwsche Landschap, Alterra in Wageningen of de bibliotheek van het ministerie van LNV in Den Haag. Het is te hopen dat deze grijze literatuur nog ergens opduikt en niet definitief verloren is.

Maurice Jansen

Tel: 0344-603758 of e-mail: mgmjansen@tiscali.nl

Kokend water.

Jaap Zwier

“Jij moet beter leren opzetten” werd tegen me gezegd op de laatste Ter Haar bijeenkomst. Verwarring bij mij. Wat bedoelt ie nou. Ik ben best tevreden over mijn opzetresultaten, bovendien heeft de spreker nooit mijn collectie gezien. Hoe kan hij dat nu zeggen. Ergernis en kriebeligheid kwamen langzaam bij me omhoog.

“Want ik zet ongeveer 50 a 60 micro’s per uur op” ging de spreker verder.

Toen ging er bij mij een licht op. Hij sprak me aan n.a.v. het artikeltje “Hoeveel” in de vorige “Franje”, waarin ik een opsomming gaf van de aantallen vlinders die men per jaar verzamelde. Ik kwam toen niet verder dan ongeveer 500 exemplaren. Als je er echter 50 of 60 per uur opzet en je werkt stevig door dan worden dat wel duizenden vlinders per jaar.

“Het heeft allemaal te maken met hoe je de vlinders doodt. Als je cyaankali of allerlei soorten ethers gebruikt worden alle spieren hard en is het een hele toer om een goed resultaat te bereiken. Je kunt beter kokend water gebruiken”.

Weer grote verwarring bij mij. “Kokend water”, zei ik stomverbaasd en in mijn gedachten zag ik al die beestjes al heen en weer dansen op de bellen van het borrelende water.

“Kijk, je neemt een glazen buis, doet het vlindertje erin en houdt het geheel 5 seconden in kokend water of voor een grote uil misschien 20 seconden en het dier is morsdood. De spieren blijven zacht en je kunt het beest heel goed opzetten. Je bent dan meteen af van het gebruik van allerlei vergif. Ook ammoniak werkt goed maar dan moet je geen huishoudammoniak gebruiken, maar 25% ammoniak en dat is moeilijk te verkrijgen en weer giftig.

Daarna volgden allerlei voors en tegens van dodingsstoffen, die C. Gielis op mijn verzoek op mijn verzoek op een rijtje heeft gezet.

Al met al ben ik C. Gielis dankbaar voor deze opmerkingen. Ik ga de truc met het kokend water zeker dit jaar uitproberen, maar in de vanglamp zal ik toch maar tetrachloorethaan blijven gebruiken, omdat ik nog steeds een voorraad heb.

Franje 6 (12) – september 2003

	Voordelen	Nadelen	Opmerkingen
Cyaankali		Spiers worden hard.	Niet te verkrijgen
Ether	Behoudt groene kleur	Spiers worden hard.	
Azijner		Spiers worden hard. Werkt verkleuring in de hand.	
Tetrachloor-ethaan	Spiers blijven goed slap	Zeer giftig: toxische dosis is 1/1000 van die van cyanide (=blauw-zuurgas). Het gif accumuleert en geeft nier-, lever- en hersenbeschadiging	Vrijwel niet meer te verkrijgen.
Invriezen	Bij grotere dieren zeer goed werkzaam	Uitdroging en hard worden van de spiers, vooral bij kleinere dieren merkbaar en daardoor moeilijk te prepareren.	
Huishoud-ammoniak	Concentratie is te laag om een effectieve gasdosis in de doodpot te krijgen bij een relatief te hoge waterconcentratie.		
Ammoniak 25%	Werkt snel. Dieren worden zeer slap en pas na langere tijd harder door uitdroging.	Koolwitjes worden geel; groene en rode kleuren worden geel in sommige families of genera	Relatief gemakkelijk verkrijgbaar in apotheek en betere drogisterij.
Kokend water	De dieren worden snel gedood (5-15 sec.); zijn zeer slap; tonen geen verkleuringen,	Het doden van grote dieren duurt langer (15-30) sec.; men moet een ketel water koken en in een thermosfles doen.	Bij te lang verhitten krullen de vleugelpunten om door extreme, locale, uitdroging. De termijn van het doden met hoge temperatuur zo kort als mogelijk laten duren.
Dichloorvos	Slappe dieren; werkt snel bij microlepidoptera bij zeer lage dosis	Werkt langzaam bij grotere dieren. Een accumulerend en langzaam afbrekend zenuwgif.	Vrijwel niet verkrijgbaar in voor ons bruikbare concentraties.

Franje 6 (12) – september 2003

NAJAARSBIJEENKOMST VAN DE SECTIE "SNELLEN"

De voorjaarsbijeenkomst wordt gehouden op
zaterdag 11 oktober 2003

om 11.00 uur in partycentrum Killesteijn, Kortenhoevenweg 63, Lexmond.
Tel: 0347-341933

AGENDA

1. Opening door de voorzitter
2. Verslag van de vorige bijeenkomst
3. Bestuursmededelingen:
4. Faunistische mededelingen
5. Sluiting

Tijdens de middagpauze zal Eddy Vermandel entomologische instrumenten en hulpmiddelen ter verkoop tonen. Tevoren kunt u inlichtingen krijgen en/of bestellingen plaatsen. Tel: 0114-370378 en per e-mail: info@vermandel.com

Voor beide bijeenkomsten geldt dat er koffie is en u kunt ook frisdrank, broodjes, soep, tosti's etc. kopen bij de bar. Het staat iedereen vrij om een eigen lunch mee te nemen.

BUSLIJNEN

Vanaf Utrecht CS: 154

Vertrek vanuit Lexmond naar Utrecht: 154

Franje 6 (12) – september 2003

NAJAARSBIJEENKOMST VAN DE SECTIE “TER HAAR”

De voorjaarsbijeenkomst wordt gehouden op
zaterdag 15 november 2003

om 11.00 uur in partycentrum Killesteijn, Kortenhoeveneseweg 63, Lexmond.
Tel: 0347-341933

AGENDA

- 10.30 zaal open
- 11.00 opening bijeenkomst
- 11.05 bestuursmededelingen
- 11.30 rondvraag
- 11.45 faunistische mededelingen
- 12.30 lunch
- 13.30 Lezing door Louwerens-Jan Nederlof: Tropische vlindertuinen in Nederland.
(Aansluitend vervolg faunistische mededelingen)
- 16.00 sluiting

Tijdens de middagpauze zal Eddy Vermandel entomologische instrumenten en hulpmiddelen ter verkoop tonen. Tevoren kunt u inlichtingen krijgen en/of bestellingen plaatsen. Tel: 0114-370378 en per e-mail: info@vermandel.com

Voor beide bijeenkomsten geldt dat er koffie is en u kunt ook frisdrank, broodjes, soep, tosti's etc. kopen bij de bar. Het staat iedereen vrij om een eigen lunch mee te nemen.

BUSLIJNEN

Vanaf Utrecht CS: 154

Vertrek vanuit Lexmond naar Utrecht: 154